

Vlaams
Parlement

stuk **2197** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 2 oktober 2013 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van titel XVI
van het decreet van 5 april 1995
houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet d.d. 29 maart 2013	29
Advies van de Minaraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen.....	43
Voorontwerp van decreet d.d. 24 mei 2013	53
Advies van de Raad van State	67
Ontwerp van decreet	85

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Dit ontwerp van decreet tot aanpassing van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (DABM) komt er na de decretaal voorziene evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet¹. Alle handhavingsactoren hebben aan deze evaluatie meegewerkt. Het ontwerp van decreet bevat de vertaling naar regelgevende teksten van de voorstellen tot optimalisatie van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie, de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving (VHRM), de Minaraad en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), die door de Vlaamse Regering werden goedgekeurd op 20 juli 2012.

2. Ontvangen adviezen en repliek**2.1. Replik op briefadvies SERV en Minaraad d.d. 6 mei 2013****1) Organisatorische, procesmatige, communicatie- of beleidsmatige initiatieven**

Wat betreft de vraag van de raden om parallel aan de (juridische) wijzigingsvoorstellen, eveneens werk te maken van de organisatorische, procesmatige, communicatie- of beleidsmatige initiatieven, zoals bijvoorbeeld programmatorisch handhaven, hanteren van een risicobenadering, doelgericht handhaven enzovoort, kan meegedeeld worden dat binnen de Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving, de LNE-werkgroep Milieuhandhaving (LNE: Leefmilieu, Natuur en Energie) en bij de verscheidene handhavingsactoren de nodige initiatieven zullen worden genomen of reeds werden genomen om tegemoet te komen aan deze terechte vraag.

2) Definitie milieu-inbreuk

De definitie van milieu-inbreuk werd verruimd, maar de limitatieve lijst in de vorm van bijlagen bij het Milieuhandhavingsbesluit blijft bestaan. Het spreekt voor zich dat met de uitbreiding omzichtig zal worden omgesprongen, en dat zwaardere schendingen niet kunnen worden gedepenaliseerd.

Het voorstel van de raden om de milieumisdrijven die op basis van de criteria in de geactualiseerde prioriteitennota vervolgingsbeleid als prioritair worden beoordeeld, niet te depenaliseren kan hierbij dienen als een toetsingskader. Echter dient hierbij reeds de kanttekening gemaakt te worden dat dit voorstel niet strikt kan gevolgd worden. Dat wel doen zou immers betekenen dat wat bijvoorbeeld milieubeheerrecht betreft, bepaalde schendingen als milieumisdrijf dan wel als milieu-inbreuk kunnen worden beschouwd al naargelang de plaats van overtreding, aangezien in de prioriteitennota criteria worden opgenomen op basis waarvan misdrijven begaan in een aantal beschermde gebieden (onder andere reservaten, vogel- en habitatrictlijngebieden enzovoort) als prioritair worden beschouwd.

3) Algemene termijnregeling

Wat betreft de algemene termijnregeling lijkt het de raden wenselijk om deze af te stemmen op de regeling in artikel 4.1.2 van het DABM. Deze algemene termijnregeling werd zeer bewust uitgewerkt voor titel XVI van het DABM. Onderstaande redenen zullen duidelijk maken waarom de regeling niet volledig is afgestemd op de regeling in artikel 4.1.2 van het DABM.

¹ Artikel 41 van het decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het DABM met een titel XVI. Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen.

Het voorontwerp van artikel 16.1.3 van het DABM behelst vier paragrafen. Daarvan behandelen §1, §3 en §4 aspecten die niet aan bod komen in artikel 4.1.2 van het DABM. Omwille van de volledigheid en de rechtszekerheid is het zeker nuttig om deze bepalingen te behouden.

Artikel 4.1.2, §1, en artikel 16.1.3, §2, van het DABM behandelen hetzelfde, namelijk wanneer de termijn ingaat wanneer een schriftelijke mededeling het startpunt is voor een termijn. Ingeval van afgifte tegen ontvangstbewijs gaat de termijn volgens beide bepalingen in op de dag na de afgifte. Ingeval van verzending door aangetekende brief, gaat de termijn volgens artikel 4.1.2, §1, van het DABM in de dag ‘na de datum van de poststempel’, dus de dag na het verzenden; volgens artikel 16.1.3, §2, van het DABM gaat deze termijn in ‘de derde werkdag na de dag waarop de verzending heeft plaatsgevonden’.

Er werd gekozen voor dit laatste uitgangspunt op grond van herhaaldelijk bevestigde rechtspraak van het Grondwettelijk Hof waarin het hof stelt dat het aangewezen is om een termijn te laten ingaan op de dag waarop de geadresseerde naar alle waarschijnlijkheid effectief heeft kunnen kennisnemen van de betrokken brief en daarbij ook herhaaldelijk als mogelijk uitgangspunt ‘de derde werkdag na de verzending’ naar voren schuift².

De bezorgdheid van de raden omtrent de term ‘verzenden of afgeven’ in artikel 16.1.3, §3, van het DABM is onterecht en berust op een misverstand. De term ‘afgeven’ heeft hier geen betrekking op de situatie dat een brief per post wordt verzonden maar enkel op het geval dat een brief wordt afgegeven tegen ontvangstbewijs. Om dit duidelijker te maken, zal de decreettekst aangepast worden door ‘de verzending of de afgifte’ (zoals ook in §2 gebeurt).

4) Vijfjaarlijks strategisch milieuhandhavingsprogramma

De raden stellen vast dat de invoering van een vijfjaarlijks strategisch milieuhandhavingsprogramma een positieve evolutie is. Er wordt wel voorbehoud gemaakt in die zin dat het strategisch meerjarenprogramma niet mag beperkt blijven tot het louter bundelen van de individuele handhavingsprogramma's. Daarnaast vinden de raden het belangrijk dat de bepaling in het huidige decreet, waarin wordt opgenomen dat het Milieuhandhavingsrapport ook aanbevelingen kan bevatten op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake samenwerking tussen deze beleidsniveaus, zou blijven bestaan.

Binnen de VHRM werd de werkgroep ‘Strategisch meerjarenprogramma’ opgericht die zich zal buigen over de vraag op welke wijze de VHRM overkoepelend kan werken in het strategisch meerjarenprogramma van de verschillende handhavingsactoren. In dit kader zal onderzocht worden hoe de VHRM overstijgend kan werken (bijvoorbeeld aangeven gemeenschappelijke prioriteiten, uitwerken gemeenschappelijke acties, of en hoe aanbevelingen naar andere beleidsniveaus kunnen gegeven worden). De conclusies rond de inhoud van het programma die uit deze werkgroep komen, kunnen verder worden uitgewerkt in het Milieuhandhavingsbesluit.

5) Territoriale bevoegdheid toezichthouders politiezones

Naar aanleiding van de uitbreiding van het werkingsgebied van de provinciale toezichthouders, vragen de raden dit ook te voorzien voor toezichthouders van politiezones. Een

² Zie Grondwettelijk Hof, nr. 66/2010 (overwegingen B.3-7 en B.13-14), nr. 162/2007 (overwegingen B.3-5); nr. 123/2007 (overwegingen B.4-6); nr. 85/2007 (overweging B.4). Ook Boes wijst er op dat de mogelijkheid tot effectieve kennisname door het Grondwettelijk Hof belangrijk wordt geacht (zie Marc Boes, Termijnen in het bestuursrecht, in Marc Boes (ed), administratief recht in Themisbundel School voor postacademische juridische vorming, Brugge, die Keure, 2004-2005, nr. 1, 85).

politieambtenaar is volgens artikel 45 van de wet op het politieambt nu reeds bevoegd voor gans het Rijk en kan ook buiten de politiezone misdrijven vaststellen. Principieel worden de opdrachten van de leden van de lokale politie evenwel vervuld in de politiezone. Gezien het feit dat de organisatie en werking van een politiedienst bij federale wet wordt geregeld, wordt niet op de vraag van de raden ingegaan.

6) Ondersteuning gemeentelijke toezichthouders

Het voorstel van de raden om de ondersteuning door gewestelijke toezichthouders aan gemeentelijke toezichthouders te verruimen tot intergemeentelijke toezichthouders en toezichthouders van politiezones, wordt niet gevolgd. In het tekstvoorstel wordt bewust gekozen om ‘gemeentelijke toezichthouder’ te gebruiken. Bij het uitwerken van het (oorspronkelijke) Milieuhandhavingsdecreet en Milieuhandhavingsbesluit, en meer bepaald het aspect ‘gemeentelijke handhaving’ werd gezocht naar mogelijke vormen van schaalvergroting ter ondersteuning van de gemeentelijke toezichthouder. Op die manier is de figuur van een intergemeentelijke vereniging ontstaan en is de figuur van de toezichthouder van politiezone bevestigd. Daarom lijkt het aangewezen om de ondersteuning door de gewestelijke toezichthouder te beperken tot de gemeentelijke toezichthouder.

7) Bestuurlijke dwangsom

De raden benadrukken dat met de bestuurlijke dwangsom niet lichtzinnig mag worden omgesprongen. Om hierover te waken dient een coherent beleidskader te worden ontwikkeld dat voorziet in uniformiteit en rechtszekerheid. In het voorontwerp van decreet wordt dan ook aan de Vlaamse Regering de opdracht gegeven om nadere regels te bepalen met betrekking tot de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de modaliteiten ervan. Zoals de raden aangeven, kan de prioriteitennota vervolgingsbeleid hiervoor als inspiratiebron dienen.

Op de vraag van de raden om de mogelijkheid te voorzien om bestuurlijke maatregelen na het opleggen te versterken met een dwangsom, kan geantwoord worden dat dit nu ook al mogelijk is op basis van de huidige teksten van het voorontwerp. Indien men merkt dat een bestuurlijke maatregel niet wordt uitgevoerd, kan, na opheffing/intrekking van de oorspronkelijke bestuurlijke maatregel een nieuwe maatregel worden opgelegd waaraan een dwangsom is gekoppeld (trapsgewijze handhaving).

De raden wijzen op een tegenstrijdige formulering in de tekst van het voorontwerp van decreet en de memorie van toelichting. Deze opmerking is terecht. Enkel wanneer de minister van oordeel is dat een bestuurlijke maatregel moet worden opgelegd, na deels ongegrond verklaring van het beroep tegen de opgelegde bestuurlijke maatregel of dwangsom, moet hij een beslissing nemen over de termijn waarbinnen de bestuurlijke maatregel wordt uitgevoerd. De minister beslist bijgevolg over de termijn waarbinnen de bestuurlijke maatregel moet worden uitgevoerd wanneer de beroeper deels in het ongelijk wordt gesteld waardoor de bestuurlijke maatregel kan worden aangepast. De minister kan oordelen dat de oorspronkelijke termijn waarbinnen de bestuurlijke maatregel moest worden uitgevoerd, onveranderd blijft. Wanneer de minister het beroep ongegrond verklaart, blijft de oorspronkelijke termijn waarbinnen de bestuurlijke maatregel moest worden uitgevoerd gehandhaafd.

Deze verduidelijking zal worden opgenomen in de memorie van het ontwerp van decreet. Eveneens zal dit ook worden aangepast in de decreettekst.

Op de vraag van de raden om in de decreettekst te verwijzen naar artikel 94 van het Gemeentedecreet om duidelijk te maken dat de inning van de dwangsom plaatsvindt op het bestuursniveau waar de dwangsom is opgelegd, wordt niet ingegaan. De memorie bij ar-

tikel 13 van het voorontwerp van decreet verduidelijkt reeds waarom een verwijzing naar het Gemeentedecreet overbodig is. Artikel 94 van het Gemeentedecreet regelt de invordering van bepaalde schulden op gemeentelijk niveau en is daardoor een afspiegeling van de invorderingsbepalingen van het gewestelijk niveau in de artikelen 16.5.1 en volgende van het DABM. Het is belangrijk om de inhoudelijke regeling rond de bestuurlijke dwangsom te scheiden van de procedure tot inning ervan. Met de inhoudelijke regeling wordt bedoeld welke personen in welke gevallen een dwangsom mogen opleggen. De invorderingsprocedure bepaalt hoe een overheid verschuldigde kosten int en welke procedure gevolgd wordt bij niet betaling. Zoals reeds eerder gezegd bevat het DABM in artikel 16.5.1 de invorderingsprocedure voor het gewestelijk niveau. Een verwijzing opnemen in het DABM naar de gemeentelijke invorderingsprocedure geeft mogelijk aanleiding tot discussie, bijvoorbeeld wanneer artikel 94 van het Gemeentedecreet zou worden aangepast.

8) Verzoek tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen

De raden vestigen nogmaals de aandacht op het feit dat nog steeds de mogelijkheid wordt geboden aan derdebelanghebbenden om een verzoek tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen in te dienen bij verschillende bevoegde personen.

Er wordt beslist om de decreetbepaling zo aan te passen dat men niet gelijktijdig bij verschillende personen een verzoek kan indienen. Wat wel mogelijk blijft, is dat bij stilzitten van een bevoegd persoon, een verzoek wordt ingediend bij een ander bevoegd persoon, mits melding wordt gemaakt van het feit dat in het verleden hetzelfde verzoek werd ingediend. In het Milieuhandhavingsbesluit zal ook als ontvankelijkheidsvoorwaarde worden opgenomen dat een verzoek tot het opleggen van een bestuurlijke maatregel niet gelijktijdig bij een andere instantie mag ingediend zijn.

9) Bevoegdheid officieren van gerechtelijke politie

Er wordt niet ingegaan op de bekommernis van de raden om de verwijzing naar de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie te schrappen. Het is overduidelijk dat de politie, op basis van hun algemene bevoegdheid, milieumisdrijven kan vaststellen. Dit wordt reeds zo lang toegepast door de politie en wordt nogmaals verduidelijkt in de memorie, dat men ervan overtuigd is dat deze bepaling geen verkeerde indruk zal wekken.

10) Aanpassing artikel 16.6.9 van het DABM

Om redenen van administratieve vereenvoudiging, wordt de verplichting van de gemachtigde ambtenaar om de veroordeelde formeel te bevelen om het herstel uit te voeren, geschrapt. Dit is eveneens niet vereist in het strafrecht of burgerlijke zaken.

Daarnaast wordt in dit artikel ook aangepast dat het herstel door de gemachtigde ambtenaar in de plaats van de veroordeelde bij diens stilzitten facultatief is. Dit is naar analogie met artikel 6.1.46 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. De gedwongen uitvoering wordt dus geschrapt.

2.2. *Replik advies Raad van State – afdeling Wetgeving d.d. 1 juli 2013*

Bevoegdheid van het Vlaamse Gewest

Opmerking Raad van State

De Raad van State stelt dat het Vlaamse Gewest door in artikel 16.3.24, tweede lid, en artikel 16.5.9, van het DABM te bepalen dat een kopie van het proces-verbaal (pv) niet alleen aan de procureur des Konings, maar ook aan andere relevante gewestelijke overheden moet bezorgd worden, haar bevoegdheid overschrijdt. De raad stelt dat een dergelijke be-

paling mogelijk is, op voorwaarde een verantwoording gegeven wordt op grond van artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (BWHI).

Antwoord

De bewuste bepalingen zijn overgenomen uit het Milieuvergunningendecreet, waarin deze verplichting al sinds 1991 werd opgenomen. In 2007 werden de handhabingsbepalingen van de verschillende sectorale milieuwetten en decreten samengebracht in titel XVI van het DABM, daarbij ook het artikel dat voorzag in het uitwisselen van pv's aan andere relevante gewestelijke milieu-inspectiediensten.

Het geheim van het strafonderzoek is opgenomen in de artikelen 28quinquies, §1, en 57, §1, van het Wetboek van Strafvordering.

De impliciete bevoegdheden zijn geregeld in artikel 10 van de BWHI 1980, dat luidt als volgt:

“De decreten kunnen rechtsbepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor de Parlementen niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid.”.

Op basis van deze bepaling kan de decreetgever dus het domein van de federale wetgever betreden op voorwaarde dat dit noodzakelijk is voor de uitoefening van de eigen bevoegdheid. Deze noodzakelijkheidsvoorwaarde wordt slechts op een marginale wijze getoetst door het Grondwettelijk Hof, zodat het hof de door de decreetgever ingeroepen redenen inzake de noodzaak enkel verworpt wanneer die ‘kennelijk onjuist’ zijn.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn rechtspraak naast deze noodzakelijkheidsvoorwaarde nog twee bijkomende voorwaarden gesteld: (1) de weerslag op de federale regeling is slechts marginaal en (2) de federale aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling.

I. Noodzakelijkheid

Het toezicht op de naleving van de verschillende milieudecreten en -wetten wordt verzekerd door (onder meer) gewestelijke inspectiediensten die opgesplitst zijn op grond van specialisatie. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) werkt rond het thema afval- en bodembeheer, De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) rond het thema water, de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) rond de mestproblematiek, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) werkt rond het thema milieubeheer enzovoort. De afdeling Milieu-inspectie specialiseert zich in het toezicht op het Milieuvergunningendecreet. Het systeem van informatie-uitwisseling is essentieel bedoeld opdat gespecialiseerde diensten de toezichtstaak behoorlijk kunnen vervullen. De taak van deze entiteiten beperkt zich dikwijls niet tot toezicht op de naleving van bepaalde milieuregelgeving, ze spelen daarbij ook een rol bij het ontwikkelen van het beleid in hun materie, waarover verder meer.

De toezichtstaak is essentieel gericht op terugkeer naar de normconforme toestand, de toezichthouders spelen geen directe rol in het optreden van het parket noch interfereren zij daarin. De toezichtstaak is erg ruim en kan inhouden dat er heffingen op afvalstortingen worden opgelegd. Heffingen als vermeld in artikel 44 en volgende van het Materialendecreet zijn immers een forfaitair berekende kostprijs op het bergen van een bepaalde hoeveelheid en bepaalde soort afval. Opdat echter bijvoorbeeld de OVAM haar taak ten volle en effectief kan uitoefenen, is het essentieel dat deze instelling op de hoogte wordt gebracht wanneer er ergens bodemverontreiniging wordt vastgesteld. Dit kan alleen wanneer andere milieu-inspecteurs die op het terrein bodemverontreiniging vaststellen de OVAM

hiervan op de hoogte brengen. De informatie-uitwisseling is er bijgevolg enkel op gericht relevante informatie te bezorgen aan de gespecialiseerde dienst die beter geplaatst is om te garanderen dat ter plaatse de gevolgen van de normoverschrijding worden ongedaan gemaakt dan dat de vaststeller ervan dit kan doen. Zonder deze informatie-uitwisseling komt men tot de absurde situatie dat de verschillende milieu-inspectiediensten enkel over hun (beperkt aantal) toezichthouders zicht krijgen op schendingen van hun regelgeving.

Het meedelen van schendingen van milieuregelgeving aan de hiervoor meer gespecialiseerde inspectiedienst is niet alleen noodzakelijk opdat deze laatste dienst de normovertreding beter kan helpen ongedaan maken, het is ook noodzakelijk om de gespecialiseerde dienst in staat te stellen haar beleidsadviserende rol te vervullen. De gespecialiseerde entiteiten spelen een sleutelrol bij de ontwikkeling van het beleid voor hun materie, zij adviseren de Vlaamse Regering daarin. Bij de opmaak van nieuwe regelgeving is het noodzakelijk dat dit gebeurt met een goede kennis van de handhaafbaarheid van de bestaande regelgeving op het terrein, hiervoor moet men een volledig en actueel beeld hebben. Het uitwisselen van pv's op het moment van de normoverschrijding is hiervoor de beste methode.

Waarom wordt gekozen voor een kopie van het pv? Het opstellen van een pv is niet alleen de start van het opsporingsonderzoek. Het pv is eveneens de start van het bestuurlijk afhandelingsspoor. Wanneer er bijvoorbeeld een emissie wordt vastgesteld van gevaarlijke stoffen dan treden de toezichthouders op om deze illegale emissie te doen ophouden. Het startpunt van die procedure is het opstellen van een pv. Wanneer een toezichthouder op het terrein een schending vaststelt, maakt hij in principe een pv op dat aan het parket wordt bezorgd. Het parket moet immers als eerste geïnformeerd worden over het bestaan van een milieumisdrijf. Het zou dan getuigen van inefficiëntie dat de opsteller van het proces-verbaal dezelfde informatie moet verpakken in een andere vorm dan het pv om deze informatie door te sturen naar de meer gespecialiseerde dienst, opdat deze laatste dienst ter plaatse met meer kennis van zaken de illegale toestand kan doen terugkeren naar een legale toestand.

Het systeem van informatie-uitwisseling geldt essentieel voor de gewestelijke milieu-inspectiediensten, in artikel 16.3.24 werd delegatie aan de Vlaamse Regering gegeven opdat kopies van pv's kunnen bezorgd worden aan andere entiteiten. Hierdoor wordt bijvoorbeeld mogelijk gemaakt dat aan het Agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening kan meegedeeld worden dat terreinen werden opgehoogd met afval, de illegale afvalstorting kan immers mogelijks een onvergunde reliëfwijziging uitmaken. De informatie over de reliëfwijziging is relevant voor het Agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening. De delegatie aan de Vlaamse Regering is daarbij eveneens bedoeld opdat relevante informatie terecht komt bij minder 'zichtbare' en kleinere entiteiten met bestuurlijke taken. Deze laatste entiteiten hebben het nog moeilijker om zicht te krijgen op de schendingen van de regelgeving waarbinnen zij een bestuurlijke taak kregen. Het enige voorbeeld hiervan is het bezorgen van pv's aan de jachtcommissaris, waarna de jachtcommissaris zo nodig kan overgaan tot het schorsen van de jachtvergunning. Vanzelfsprekend zal bij het instellen van een nieuwe informatie-uitwisseling van pv's door de Vlaamse Regering eerst een onderzoek gebeuren naar de noodzakelijkheid ervan. Ook al omdat het bezorgen, ontvangen en beheren van de aldus rondgestuurde informatie (beperkte) kosten en (beperkte) administratieve lasten met zich meebrengt.

II. Marginale weerslag op de federale bevoegdheden

Er bestaat geen weerslag op het uitoefenen van federale bevoegdheden. Door de informatie-uitwisseling wordt niet ingegrepen op het lopend strafonderzoek. De pv's waarvan een kopie wordt bezorgd aan entiteiten die beter geplaatst zijn om de situatie op het terrein te normaliseren, worden enkel voor dat doel gebruikt.

Bovendien is het zo dat als de ontvangende entiteit gebruik wil maken van de informatie vervat in het proces-verbaal om zelf over te gaan tot bestuurlijke actie, zij voorafgaand toestemming vraagt aan de procureur des Konings van het rechtsgebied waar de feiten zich hebben voorgedaan. Hierdoor wordt vermeden dat de eventuele bestuurlijke actie alsnog impact zou kunnen hebben op het lopend strafonderzoek. Daarom werd binnen de VHRM een model begeleidend schrijven opgemaakt, om gevoegd te worden bij het pv, waarin uitdrukkelijk vermeld wordt dat de inhoud van het proces-verbaal slechts kan gebruikt worden voor administratieve actie indien uitdrukkelijk de toestemming werd gevraagd aan en verkregen van de procureur des Konings (zie de conceptnota op 20 juli 2012 door de Vlaamse Regering goedgekeurd VR 2012 2007 DOC.0861, p. 27).

III. Mogelijkheid tot een gedifferentieerde regeling

In deze is er mogelijkheid tot gedifferentieerde regeling aangezien ook de federale wetgever voorziet in de mededeling van kopieën van pv's aan andere ambtenaren op hetzelfde moment dat deze pv's aan het parket worden bezorgd. Een voorbeeld hiervan is te vinden in de artikelen 25 en volgende van de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, waarbij het pv moet bezorgd worden tegelijkertijd aan de procureur des Konings en aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Of nog het bezorgen van een kopij van het pv aan de plaatselijk bevoegde directeur of controleur der douane en accijnzen voor overtredingen op de wetsebepalingen inzake slijterijen van gegiste dranken (koninklijk besluit (KB) van 3 april 1953 tot samenordening van de wetsebepalingen inzake de slijterijen van dranken).

Geconcludeerd kan worden dat voor de informatie-uitwisseling, geregeld in de artikelen 16.3.24, tweede lid, en 16.5.9, van het DABM beroep kan worden gedaan op artikel 10 van de BWHI.

Algemene opmerkingen

1) Schending van een milieuvoorschrift

Opmerking Raad van State

In artikel 16.1.2, 7°, van het DABM wordt een nieuwe definitie ingevoegd van de term 'schending van een milieuvoorschrift'. In het advies wordt de aandacht erop gevestigd dat door de toevoeging van de definitie 'schending van een milieuvoorschrift' en de invoeging van deze term ter vervanging van de termen 'milieu-inbreuk' en 'milieumisdrijf' bij de bepalingen omtrent raadgevingen, aanmaningen en bestuurlijke maatregelen (= het bestuurlijk remediërend spoor), de mogelijkheid om bestuurlijke maatregelen die bepaald zijn in artikel 16.4.7 van het DABM, op te leggen, enorm worden uitgebreid.

De raad vraagt of er wel voldoende redenen zijn om aan het bestuur de bevoegdheid te verlenen tot het nemen van maatregelen die een inmenging in het eigendomsrecht betreffen (bijvoorbeeld verbod op het gebruik van of de verzegeling van gebouwen, installaties, machines, toestellen, transportmiddelen, containers, terreinen en alles wat zich daarin of daarop bevindt, alsook de volledige of gedeeltelijke sluiting van een inrichting) voor alle schendingen van milieuvoorschriften. In elk geval stelt de raad vast dat indien er voldoende redenen zijn, dit met de nodige waarborgen dient te worden omgeven, en suggereert dan ook een aanpassing van het ontwerp. Met name zou het ontwerp nader moeten bepalen in welke omstandigheden tot dergelijke ingrijpende maatregelen kan worden overgegaan.

Daarnaast is de raad van mening dat de huidige beroepsprocedure tegen een dergelijke bestuurlijke maatregel niet van die aard is dat het getuigt van een grote bekommernis voor het waarborgen van een effectieve jurisdictionele bescherming, binnen een redelijke

termijn. De huidige procedure bestaat uit een administratief beroep dat wordt ingesteld bij de minister. Het beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen niet. De termijn waarbinnen de minister een beslissing dient te nemen bedraagt 90 dagen (en is eenmaal verlengbaar met 90 dagen), wat ertoe leidt dat er 180 dagen kunnen overgaan vooraleer de beslissing over het administratief beroep kan worden bestreden.

Antwoord

Er wordt terecht gesteld dat de categorie van de ‘schendingen van een norm’ ruimer is dan de categorie van milieumisdrijven, aangezien voor de ‘schending van een milieuvoorschrift’ geen opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de door deze titel gehandhaafde regelgeving nodig is, terwijl dit wel vereist is in geval van een milieumisdrijf (moreel element) en bij ‘schending van een milieuvoorschrift’ een louter materiële schending (zonder moreel element) volstaat.

De bekommernissen van de raad over de gevolgen hiervan zijn terecht. Om hieraan tegemoet te komen wordt voorgesteld om het ontwerp op verschillende punten aan te passen in volgende zin:

- de definitie van ‘schending van een milieuvoorschrift’ wordt geschrapt zowel bij definities als in de concrete bepalingen. De termen ‘milieu-inbreuk’ en ‘milieumisdrijf’ blijven alsnog behouden bij de bepalingen omtrent raadgevingen, aanmaningen en bestuurlijke maatregelen;
- het beroep bij de minister tegen de bestuurlijke maatregel (en in de toekomst de hieraan gekoppelde dwangsom) wordt schorsend.

2) Begrip overtreder

Opmerking Raad van State

Het ontwerp laat toe om een bestuurlijke maatregel en bestuurlijke geldboete op te leggen aan de opdrachtgever van degene die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf heeft gepleegd. De raad stelt vast dat in het ontwerp geen omschrijving wordt gegeven van het begrip ‘opdrachtgever’. Nochtans is het legaliteitsbeginsel in strafzaken ook van toepassing voor administratieve sancties met een strafrechtelijk karakter. Dit heeft volgens de raad tot gevolg dat duidelijk tot uiting dient te worden gebracht wie als opdrachtgever wordt beschouwd.

Antwoord

Ook wat dit punt betreft, wordt de aanbeveling van de raad gevolgd en wordt dit nader omschreven. Bij de bestuurlijke geldboeten wordt volgende zin toegevoegd: “Als overtreder wordt beschouwd degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diegene die opdracht heeft gegeven om handelingen te stellen die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf uitmaken.”. Zo ook wordt de bepaling in artikel 16.4.5. aangepast.

Bijzondere opmerkingen

1) Vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma

Opmerking Raad van State

De raad suggereert om in de memorie omstandiger te motiveren wat de waarde is van een door de Vlaamse Regering goedgekeurd milieuhandhavingsprogramma, of het bindende instructies bevat en zo ja, voor welke toezichthouders (bijvoorbeeld ook voor de politie en parketten), alsook wat er dient te gebeuren als de Vlaamse Regering dat programma niet heeft goedgekeurd. Tevens merkt de raad op dat wat de bepaling betreft waarbij de Vlaamse Regering nadere regels kan bepalen voor de afstemming van het milieuhandhavingsprogramma op andere beleidsdocumenten, het niet duidelijk is welke beleidsdocu-

menten precies worden bedoeld en of het alleen ‘andere’ beleidsdocumenten betreft die te situeren zijn binnen de sector van het leefmilieu.

Antwoord

De memorie wordt in die zin uitgebreid dat meer toelichting wordt gegeven over de waarde van het milieuhandhavingsprogramma (gentleman's agreement) en het gegeven dat geen bindende instructies worden opgelegd aan individuele actoren. Tevens wordt in de memorie verduidelijkt op welke beleidsdocumenten het milieuhandhavingsprogramma kan afgestemd worden.

2) Vijfjaarlijkse termijn voor het opleggen van een bestuurlijke maatregel

Opmerkingen Raad van State

De raad ziet geen problemen in de vooropgestelde termijn van vijf jaar die bijgevolg te verantwoorden is. Toch suggereert de raad dat de bevoegde persoon, wanneer die van oordeel is dat een bestuurlijke maatregel moet worden opgelegd, steeds dient na te gaan of de maatregel die men wenst op te leggen nog binnen een redelijke termijn wordt genomen en doet hiervoor een concreet tekstvoorstel.

Antwoord

Het voorstel van de raad wordt gevolgd. Het ontworpen artikel 16.4.18bis van het DABM wordt herschreven als volgt:

“Bestuurlijke maatregelen kunnen niet meer worden opgelegd na het verstrijken van een termijn van vijf jaar nadat een toezichthouder voor de milieu-inbreuk of voor het milieumisdrijf een verslag van vaststelling of een proces-verbaal heeft opgesteld.”.

3) Adressanten van mondelinge oplegging bestuurlijke maatregel

Opmerkingen Raad van State

De raad merkt een tegenstrijdigheid op. In artikel 16.4.10, §4bis, van het DABM wordt melding gemaakt van ‘de vermoedelijke overtreder’, maar deze woorden worden niet gebruikt bij het wijzigingsvoorstel van artikel 16.4.5 van het DABM.

Antwoord

Deze opmerking is terecht. De tegenstrijdigheid betreft een vergissing en zal als volgt worden aangepast:

“§4bis. De mondelinge oplegging wordt gedaan aan diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd of aan andere aanwezige betrokken personen. Ook bij de mondelinge oplegging worden diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd of de andere aanwezige betrokken personen zo volledig mogelijk geïnformeerd over de punten, vermeld in paragraaf 4, alsook over de vereiste van de tijdige schriftelijke bevestiging van de maatregel, vermeld in het tweede lid.

Als diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd afwezig is, kan een bestuurlijke maatregel tot stopzetting of uitvoering van werkzaamheden, handelingen of activiteiten ter plaatse op een zichtbare plaats worden aangebracht.

Op straffe van verval van de mondelinge opgelegde maatregel of van de ter plaatse aangebrachte maatregel in geval van afwezigheid van diegene aan wie de bestuurlijke maatregel is opgelegd, moet de maatregel schriftelijk worden bevestigd binnen vijf werkdagen op de wijze die vermeld is voor de schriftelijke oplegging.”.

- 4) Beroepsprocedure bestuurlijke maatregel (en de daaraan gekoppelde bestuurlijke dwangsom)

Opmerkingen Raad van State

De raad formuleerde enkele bedenkingen ten opzichte van de huidige beroepsprocedure:

- cf. supra bij opmerking omtrent schending van een milieuvoorschrift;
- uit de ontworpen tekst is het niet duidelijk wat het lot is van de beslissing houdende de bestuurlijke dwangsom als én tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen én tegen de beslissing houdende de bestuurlijke dwangsom een beroep wordt ingesteld;
- momenteel wordt voorzien in een automatisch verval van de bestuurlijke maatregel of bestuurlijke dwangsom wanneer de minister niet tijdig een beslissing neemt (= procedé van de stilzwijgende beslissing). Hier zijn nadelen aan verbonden, in de eerste plaats voor de rechtszekerheid, maar ook doordat een wettigheidscontrole bemoeilijkt wordt door het ontbreken van een formele motivering.

Antwoord

Wat de eerste opmerking betreft, wordt verwezen naar hetgeen hierboven werd vermeld omtrent het aanpassen van een niet-schorsend naar een schorsend beroep.

Over het lot van de bestuurlijke dwangsom kan geantwoord worden dat de dwangsom een accessorium is van de bestuurlijke maatregel met volledig gelijklopende procedures. Door het instellen van een beroep tegen een bestuurlijke maatregel wordt niet enkel de bestuurlijke maatregel, maar ook de bestuurlijke dwangsom geschorst. De decreettekst zal op dit punt ook verduidelijkt worden.

Ten slotte wordt de raad ook gevolgd wat de aanbeveling betreft om de stilzwijgende beslissing te herzien. In de decreettekst zal opgenomen worden dat bij het verstrijken van de termijn de minister de betrokken partijen expliciet op de hoogte stelt van het verval van de bestuurlijke maatregel en/of de bestuurlijke dwangsom.

Alle bovenstaande conclusies indachtig, wordt artikel 16.4.17 als volgt herwerkt:

“Tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom, kan degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd, beroep indienen bij de minister. De beroepsindiener kan ook beroep indienen tegen de bestuurlijke dwangsom alleen.

Op straffe van onontvankelijkheid wordt het beroep binnen een termijn van veertien dagen vanaf de kennisgeving van het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom ingediend. Het beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom. Het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom is uitvoerbaar nadat de minister uitspraak heeft gedaan ofwel nadat de termijn om beroep aan te tekenen bij de minister is verstreken.

Binnen een termijn van negentig dagen na de ontvangst van het beroep wordt erover uitspraak gedaan. Mits hiervan kennis wordt gegeven aan de beroepsindiener en de persoon die de bestuurlijke maatregelen heeft opgelegd, kan de minister die termijn eenmalig verlengen met negentig dagen.

Bij gebrek aan tijdige beslissing vervallen de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom. Diegene aan wie de bestuurlijke maatregel of de bestuurlijke dwangsom werd opgelegd en de persoon die de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom heeft opgelegd, wordt van het verval schriftelijk op de hoogte gebracht.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel gegrond verklaart, vervalt de bestuurlijke dwangsom automatisch.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met inbegrip van de bestuurlijke dwangsom deels gegrond verklaart, vermeldt de beslissing binnen welke termijn de bestuurlijke maatregel moet worden uitgevoerd.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met inbegrip van de bestuurlijke dwangsom ongegrond verklaart, blijft de termijn van de bestuurlijke maatregel onveranderd.

De opgelegde dwangsom is dan slechts opeisbaar de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moet zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering regelt de verdere voorwaarden van het beroep.”.

5) Opeisbaarheid dwangsom

Opmerking Raad van State

Door de raad wordt een tegenstrijdigheid ontdekt in de teksten in het ontworpen laatste lid van artikel 16.4.18bis van het DABM (wanneer en door wie kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd met bepaling van regels omtrent de opeisbaarheid ervan) en het voorlaatste lid van artikel 16.4.17 van het DABM (uitspraak minister over beroep bestuurlijke maatregel en/of dwangsom met bepaling van regels omtrent de opeisbaarheid). Beide bepalingen zijn anders geformuleerd waardoor de vraag kan gesteld worden hoe deze bepalingen zich tot elkaar verhouden.

Antwoord

Beide bepalingen zijn bedoeld om de startdag van het opeisbaar worden van de dwangsom aan te geven. De redactie van beide bepalingen geeft momenteel de indruk dat het startmoment verschillend is. De decreettekst van artikel 16.4.18bis van het DABM wordt afgestemd op het artikel 16.4.17, voorlaatste lid, van het DABM, zodat geen twijfel kan bestaan over de startdag van het opeisbaar worden.

6) Delegatie Vlaamse Regering over verdere uitwerking bestuurlijke dwangsom

Opmerking Raad van State

Door in artikel 16.4.18ter, vierde lid, van het DABM gewag te maken van ‘nadere regels’ is de ontworpen bepaling dubbelzinnig en misleidend. Er wordt alzo de indruk gewekt dat de Vlaamse Regering slechts bijkomende aspecten van de gevallen waarin een dwangsom kan worden opgelegd, vermag te regelen, terwijl die ontworpen bepaling lijkt in te houden dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om de gevallen te bepalen waarin een bestuurlijke dwangsom kan worden opgelegd.

Antwoord

Dit wordt aangepast in de decreetteksten. De woorden ‘nadere regels’ worden geschrapt.

7) Aanpassing definitie milieu-inbreuk in overeenstemming met gewijzigde definitie milieumisdrijf

In huidig artikel 16.1.2, 1°, e), van het DABM wordt gesteld dat een milieu-inbreuk geen milieumisdrijf kan zijn door de definitie van milieumisdrijf over te nemen. Gelet op het feit dat de definitie van milieumisdrijf wordt aangepast, dient deze aanpassing ook te worden opgenomen in punt e) van artikel 16.1.2, 1°, van het DABM.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

In dit decreet worden zaken geregeld die tot de bevoegdheid van het gewest behoren.

Artikel 2

Om het instrument van de depenalisering gericht te kunnen inzetten is het aangewezen om het criterium dat het om een schending van een administratieve verplichting moet gaan, te schrappen. Zo kunnen lichte vergrijpen die geen schending van een administratieve verplichting uitmaken, desgevallend ook gedepenaliseerd worden. Dit is verder limitatief te bepalen via aanpassing van de bijlagen bij het Milieuhandhavingsbesluit. De belangrijkste toepassing ervan zal in het milieubeheer liggen, waarvan veel relatief kleine schendingen omwille van de bestaande definitie niet konden gedepenaliseerd worden. De toepassing van de verdere mogelijkheden in het milieuhygiënerecht zal wellicht beperkt zijn. Voor het overige blijft de definitie ongewijzigd. Daarom wordt punt a) opgeheven.

In huidig punt e) wordt gesteld dat een milieu-inbreuk geen milieumisdrijf kan zijn door de definitie van milieumisdrijf over te nemen. Gelet op het feit dat de definitie van milieumisdrijf wordt aangepast, dient deze aanpassing ook te worden opgenomen in punt e) van artikel 16.1.2, 1°, van het DABM.

Aangezien de verjaringstermijnen die gelden voor de strafvordering, niet automatisch gelden voor de andere maatregelen of vorderingen die naar aanleiding van een misdrijf kunnen worden ingesteld, wordt de neutralere gemeenrechtelijke definitie van misdrijf verkozen, namelijk 'een gedraging waarop een straf is gesteld' in plaats van 'een gedraging die strafrechtelijk kan worden bestraft'. Daarom de aanpassing van punt 2 van artikel 16.1.2.

De kennisgeving is een schriftelijke mededeling die aan strengere vormvereisten moet voldoen. De afgifte tegen ontvangstbewijs biedt evenveel zekerheid als het gebruik van een aangetekende brief met ontvangstbewijs en moet dus ook kunnen worden gebruikt. De vraag of het verzenden dan wel de ontvangst het uitgangspunt moet zijn, wordt geregeld in de op te nemen algemene termijnregeling, daarom de aanpassing van punt 3 van artikel 16.1.2.

Artikel 3

Het invoeren van een termijnregeling zorgt voor meer rechtszekerheid. Daarbij wordt rekening gehouden met rechtspraak van het Grondwettelijk Hof (zie onder andere arresten nr. 170/2003 van 17 december 2003, nr. 166/2005 van 16 november 2005, nr. 34/2006 van 1 maart 2006, nr. 43/2006 van 15 maart 2006, nr. 85/2007 van 7 juni 2007, nr. 123/2007 van 26 september 2007, nr. 162/2007 van 19 december 2007, nr. 66/2010 van 2 juni 2010) en van de Raad van State (zie onder andere arrest nr. 63.636). Bij de kennisgeving als startpunt van een termijn moet worden aangenomen dat een termijn in hoofde van een rechtsonderhorige maar ingaat wanneer de rechtsonderhorige effectief kennis heeft genomen of minstens naar alle waarschijnlijkheid kennis heeft kunnen nemen van de mededeling. Daarbij is het verantwoord om een datum als uitgangspunt te nemen die niet afhankelijk is van de handelswijze van de partijen.

Artikel 4

Dit artikel regelt de coördinatie en de opmaak van het milieuhandhavingsprogramma van de Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving (VHRM). Het betreft een strategisch meerjarenprogramma, waarin duidelijke prioriteiten moeten worden geformuleerd en de bestaande middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. De waarde van het vijfjaarlijks

milieuhandhavingsprogramma is dat van een gentleman's agreement: alle actoren die werkzaam zijn in het domein van de milieuhandhaving en die vertegenwoordigd zijn in de VHRM, zullen bij consensus het vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma goedkeuren.

Bovenstaande neemt niet weg dat de relatie tussen de Vlaamse Regering en de gewestelijke toezichthouders enigszins anders is dan met de 'externe' entiteiten en overheden die deel uitmaken van de VHRM. De Vlaamse Regering kan bijvoorbeeld ingrijpen in individuele programma's die werden opgesteld door de gewestelijke toezichthouders. Bij de overheden en entiteiten die geen deel uitmaken van de Vlaamse overheid is zo een inspraak door de Vlaamse Regering niet aan de orde.

De wisselwerking tussen de VHRM en de Vlaamse Regering speelt ook ten aanzien van de beleidsnota of -brief van een nieuwe Vlaamse minister van Leefmilieu. De VHRM doet aanbevelingen voorafgaandelijk en die zijn bedoeld om te worden opgenomen in de beleidsbrief of beleidsnota. Vervolgens kiest de Vlaamse Regering welke aanbevelingen zij opneemt binnen deze documenten. Door de opname van de aanbevelingen in de beleidsbrief of -nota zijn de gewestelijke toezichthouders verplicht om hun werking hierop af te stemmen.

De afstemming met 'andere beleidsdocumenten' in artikel 16.2.4 van het DABM, vierde lid, tweede zin, verwijst in eerste instantie naar de beleidsnota (en de beleidsbrieven) van de minister. In tweede instantie zal er indirect een afstemming zijn met andere beleidsdocumenten, onder meer het MINA-plan, het Milieurapport Vlaanderen (MIRA) enzo voort, via de individuele vijfjaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's van de individuele handhavingsactoren. Immers zal dit milieuhandhavingsprogramma van de VHRM het resultaat zijn van het onderzoek van de VHRM van de gebundelde individuele vijfjaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's van de verschillende handhavingsactoren. De VHRM zal op basis van de analyse van de individuele programma's, in haar rol als facilitator van samenwerking, voorstellen formuleren om bijvoorbeeld bepaalde samenwerkingsverbanden te initiëren of te versterken rond een bepaald thema van milieuhandhaving. Concreet zal de VHRM, tijdens de plenaire vergaderingen en tijdens het werkgroepoverleg dat zij organiseert, en die een platform voor overleg vormen tussen alle handhavingsactoren, op zoek gaan naar hiaten, knelpunten, gebrekkige informatiedoorstroming, overlappende bevoegdheden, of andere elementen die een goede coördinatie van en samenwerking tussen de verschillende handhavingsactoren belemmert. Het vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma zal voor dergelijke knelpunten derhalve de gezamenlijke intenties van de actoren formuleren, op middellange termijn (vijf jaar), om tot een efficiëntere, en meer slagkrachtige handhaving te komen. De gezamenlijke intenties van de actoren zullen in het programma worden omschreven als 'aanbevelingen van de VHRM'.

Gelet op het feit dat dit een gentleman's agreement betreft, volgen uit een goedgekeurd programma geen bindende instructies voor de actoren. Doordat het draagvlak van het programma echter zo breed is (alle handhavingsactoren, zoals vertegenwoordigd in de VHRM), en het programma wordt aangenomen bij consensus (zoals alle beslissingen van de VHRM) zal het programma een bijzondere meerwaarde bieden op het vlak van strategische planning op middellange termijn voor de milieuhandhaving in Vlaanderen. Het draagvlak wordt gecreëerd door de mogelijkheid tot afstemming, communicatie van knelpunten en noden en netwerking in de fase voorafgaand aan de goedkeuring van het programma. Individuele actoren kunnen dus afstemmen of inspelen op het meerjarenprogramma van de VHRM. Zij zijn er echter niet door gebonden. Dit geldt eveneens voor de politie en het parket voor wie het uiteraard op geen enkele manier een bindend document vormt. Politie en parket nemen echter wel deel aan de vormgeving en de goedkeuring bij consensus van het programma, via hun vertegenwoordigers in de VHRM.

Van belang is dat dit programma jaarlijks wordt geëvalueerd, en indien dit vereist is, wordt geactualiseerd of bijgesteld.

Artikel 5 en 6

In deze artikelen wordt ervoor gezorgd dat provinciale toezichthouders ook op het grondgebied van een andere provincie hun toezichtrechten kunnen uitoefenen, op voorwaarde dat de deputatie van de andere provincie op wier grondgebied zij toezicht willen uitoefenen, daartoe toestemming geeft.

Deze potentiële uitbreiding van het werkingsgebied van de provinciale toezichthouder heeft meerdere redenen.

Allereerst is het zo dat in artikel 33, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid is voorzien dat provinciale toezichthouders onder ander bevoegd zijn voor het toezicht van de waterlopen van tweede categorie zoals bedoeling in de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen. Op basis van artikel 7, tweede lid, van voornoemde wet beheren de provincies ook waterlopen van tweede categorie die zich op het grondgebied van een aangrenzende provincie bevinden. Het is aangewezen dat de provincie die de loop beheert, er ook het toezicht op kan uitoefenen, al ligt een stuk van de loop op het grondgebied van een andere provincie.

Ook voor de andere toezichttaken die de provincies uitoefenen inzake geluidsmeting, is deze mogelijkheid tot uitbreiding van het werkingsgebied nuttig: het laat samenwerking toe tussen de gespecialiseerde toezichthouders, afspraken over opdrachten in het weekend en tijdens vakantieperioden, nu het om een kleine groep van zeer specifiek opgeleide mensen gaat.

Er weze wel benadrukt dat deze bepaling geenszins afbreuk doet aan de verplichting van elke provincie om zelf provinciale toezichthouders aan te stellen.

Artikel 7

Het uitoefenen van toezicht is een opdracht van de overheid die zij kosteloos en zonder het risico op schadeclaims moet kunnen uitoefenen. Natuurlijk geldt ook hier de regel dat de toezichtmaatregelen onderworpen zijn aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, en het evenredigheidsbeginsel in het bijzonder (artikel 16.3.11 van het DABM).

Artikel 8

De gewestelijke toezichthouders kunnen op basis van hun deskundigheid (zowel technisch inhoudelijk als op het vlak van milieuhandhaving) ondersteuning verlenen aan de gemeentelijke toezichthouders. Het betreft een ondersteuning aan de gemeentelijke toezichthouders bij de effectieve uitvoering van hun toezichtopdracht.

Artikel 9

De verwijzing naar de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie is niet helemaal op zijn plaats in een hoofdstuk 'Toezicht' en bovendien is de verwijzing overbodig aangezien er hoe dan ook geen afbreuk kan worden gedaan aan de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie.

Het tweede lid van artikel 16.3.24 biedt de mogelijkheid aan de toezichthouders om een kopie te bezorgen van het proces-verbaal aan andere diensten, in de gevallen dat het bezorgen van deze informatie nuttig kan zijn voor deze laatste diensten of voor de vaststellende toezichthouders. Om geen nodeloze informatieverplichting te creëren in hoofde van de vaststellende toezichthouders is het bezorgen van een kopie van het proces-verbaal als een

mogelijkheid geformuleerd. De Vlaamse Regering kan evenwel bepalen in welke gevallen het bezorgen van een kopie van het proces-verbaal verplicht blijft. Het derde lid bevat de delegatie aan de Vlaamse Regering. Ook hier is het belangrijk dat nog eens herhaald wordt dat het uitwisselen van deze gegevens met de andere overheden steeds facultatief is voor de toezichthouder.

Voor de informatie-uitwisseling, geregeld in deze artikelen, kan beroep worden gedaan op de impliciete bevoegdheden zoals verwoord in artikel 10 van de BWHI.

De bewuste bepalingen zijn overgenomen uit het Milieuvergunningendecreet, waarin deze verplichting al sinds 1991 werd opgenomen. In 2007 werden de handhabingsbepalingen van de verschillende sectorale milieuwetten en decreten samengebracht in titel XVI van het DABM, daarbij ook het artikel dat voorzag in het uitwisselen van pv's aan andere relevante gewestelijke milieu-inspectiediensten.

Het geheim van het strafonderzoek is opgenomen in de artikelen 28quinquies, §1, en 57, §1, van het Wetboek van Strafvordering.

De impliciete bevoegdheden zijn geregeld in artikel 10 van de BWHI 1980, dat luidt als volgt:

“De decreten kunnen rechtsbepalingen bevatten in aangelegenheden waarvoor de Parlementen niet bevoegd zijn, voor zover die bepalingen noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun bevoegdheid.”.

Op basis van deze bepaling kan de decreetgever dus het domein van de federale wetgever betreden op voorwaarde dat dit noodzakelijk is voor de uitoefening van de eigen bevoegdheid. Deze noodzakelijkheidsvoorwaarde wordt slechts op een marginale wijze getoetst door het Grondwettelijk Hof, zodat het hof de door de decreetgever ingeroepen redenen inzake de noodzaak enkel verworpt wanneer die ‘kennelijk onjuist’ zijn³.

Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn rechtspraak naast deze noodzakelijkheidsvoorwaarde nog twee bijkomende voorwaarden gesteld: (1) de weerslag op de federale regeling is slechts marginaal en (2) de federale aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling⁴.

I. Noodzakelijkheid

Het toezicht op de naleving van de verschillende milieudecreten en -wetten wordt verzekerd door (onder meer) gewestelijke inspectiediensten die opgesplitst zijn op grond van specialisatie. OVAM werkt rond het thema afval- en bodembeheer, VMM rond het thema water, VLM rond de mestproblematiek, ANB werkt rond het thema milieubeheer enzovoort. De afdeling Milieu-inspectie specialiseert zich in het toezicht op het Milieuvergunningendecreet. Het systeem van informatie-uitwisseling is essentieel bedoeld opdat gespecialiseerde diensten de toezichtstaak behoorlijk kunnen vervullen. De taak van deze entiteiten beperkt zich dikwijls niet tot toezicht op de naleving van bepaalde milieuregeling, ze spelen daarbij ook een rol bij het ontwikkelen van het beleid in hun materie, waarover verder meer.

De toezichtstaak is essentieel gericht op terugkeer naar de normconforme toestand, de toezichthouders spelen geen directe rol in het optreden van het parket noch interfereren zij daarin. De toezichtstaak is erg ruim en kan inhouden dat er heffingen op afvalstortin-

³ Zie o.m. GwH 25 oktober 2000, nr. 105/2000; GwH 30 april 2003, nr. 49/2003 en GwH 27 januari 2011, nr. 8/2011 en J. VANDE LANOTTE en G. GOEDERTIER, *Handboek Belgisch Publiekrecht*, Brugge, die Keure 2013, 925 en de referenties aldaar.

⁴ Zie o.m. GwH 30 april 2003, nr. 49/2003 en GwH 27 januari 2011, nr. 8/2011.

gen worden opgelegd. Heffingen als vermeld in artikel 44 en volgende van het Materialendecreet zijn immers een forfaitair berekende kostprijs op het bergen van een bepaalde hoeveelheid en bepaalde soort afval. Opdat echter bijvoorbeeld de OVAM haar taak ten volle en effectief kan uitoefenen, is het essentieel dat deze instelling op de hoogte wordt gebracht wanneer er ergens bodemverontreiniging wordt vastgesteld. Dit kan alleen wanneer andere milieu-inspecteurs die op het terrein bodemverontreiniging vaststellen de OVAM hiervan op de hoogte brengen. De informatie-uitwisseling is er bijgevolg enkel op gericht relevante informatie te bezorgen aan de gespecialiseerde dienst die beter geplaatst is om te garanderen dat ter plaatse de gevolgen van de normoverschrijding worden ongedaan gemaakt dan dat de vaststeller ervan dit kan doen. Zonder deze informatie-uitwisseling komt men tot de absurde situatie dat de verschillende milieu-inspectiediensten enkel over hun (beperkt aantal) toezichthouders zicht krijgen op schendingen van hun regelgeving.

Het meedelen van schendingen van milieuregelgeving aan de hiervoor meer gespecialiseerde inspectiedienst is niet alleen noodzakelijk opdat deze laatste dienst de normovertreding beter kan helpen ongedaan maken, het is ook noodzakelijk om de gespecialiseerde dienst in staat te stellen haar beleidsadviserende rol te vervullen. De gespecialiseerde entiteiten spelen een sleutelrol bij de ontwikkeling van het beleid voor hun materie, zij adviseren de Vlaamse Regering daarin. Bij de opmaak van nieuwe regelgeving is het noodzakelijk dat dit gebeurt met een goede kennis van de handhaafbaarheid van de bestaande regelgeving op het terrein, hiervoor moet men een volledig en actueel beeld hebben. Het uitwisselen van pv's op het moment van de normoverschrijding is hiervoor de beste methode.

Waarom wordt gekozen voor een kopie van het pv? Het opstellen van een pv is niet alleen de start van het opsporingsonderzoek. Het pv is eveneens de start van het bestuurlijk afhandelingsspoor. Wanneer er bijvoorbeeld een emissie wordt vastgesteld van gevaarlijke stoffen dan treden de toezichthouders op om deze illegale emissie te doen ophouden. Het startpunt van die procedure is het opstellen van een pv. Wanneer een toezichthouder op het terrein een schending vaststelt, maakt hij in principe een pv op dat aan het parket wordt bezorgd. Het parket moet immers als eerste geïnformeerd worden over het bestaan van een milieumisdrijf. Het zou dan getuigen van inefficiëntie dat de opsteller van het proces-verbaal dezelfde informatie moet verpakken in een andere vorm dan het pv om deze informatie door te sturen naar de meer gespecialiseerde dienst, opdat deze laatste dienst ter plaatse met meer kennis van zaken de illegale toestand kan doen terugkeren naar een legale toestand.

Het systeem van informatie-uitwisseling geldt essentieel voor de gewestelijke milieu-inspectiediensten, in artikel 16.3.24 werd delegatie aan de Vlaamse Regering gegeven opdat kopies van pv's kunnen bezorgd worden aan andere entiteiten. Hierdoor wordt bijvoorbeeld mogelijk gemaakt dat aan het Agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening kan meegedeeld worden dat terreinen werden opgehoogd met afval, de illegale afvalstorting kan immers mogelijks een onvergunde reliëfwijziging uitmaken. De informatie over de reliëfwijziging is relevant voor het Agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening. De delegatie aan de Vlaamse Regering is daarbij eveneens bedoeld opdat relevante informatie terecht komt bij minder 'zichtbare' en kleinere entiteiten met bestuurlijke taken. Deze laatste entiteiten hebben het nog moeilijker om zicht te krijgen op de schendingen van de regelgeving waarbinnen zij een bestuurlijke taak kregen. Het enige voorbeeld hiervan is het bezorgen van pv's aan de jachtcommissaris, waarna de jachtcommissaris zo nodig kan overgaan tot het schorsen van de jachtvergunning. Vanzelfsprekend zal bij het instellen van een nieuwe informatie-uitwisseling van pv's door de Vlaamse Regering eerst een onderzoek gebeuren naar de noodzakelijkheid ervan. Ook al omdat het bezorgen, ontvangen en beheren van de aldus rondgestuurde informatie (beperkte) kosten en (beperkte) administratieve lasten met zich meebrengt.

II. Marginale weerslag op de federale bevoegdheden

Er bestaat geen weerslag op het uitoefenen van federale bevoegdheden. Door de informatie-uitwisseling wordt niet ingegrepen op het lopend strafonderzoek. De pv's waarvan een kopie wordt bezorgd aan entiteiten die beter geplaatst zijn om de situatie op het terrein te normaliseren, worden enkel voor dat doel gebruikt.

Bovendien is het zo dat als de ontvangende entiteit gebruik wil maken van de informatie vervat in het proces-verbaal om zelf over te gaan tot bestuurlijke actie, zij voorafgaand toestemming vraagt aan de procureur des Konings van het rechtsgebied waar de feiten zich hebben voorgedaan. Hierdoor wordt vermeden dat de eventuele bestuurlijke actie alsnog impact zou kunnen hebben op het lopend strafonderzoek. Daarom werd binnen de VHRM een model begeleidend schrijven opgemaakt, om gevoegd te worden bij het pv, waarin uitdrukkelijk vermeld wordt dat de inhoud van het proces-verbaal slechts kan gebruikt worden voor administratieve actie indien uitdrukkelijk de toestemming werd gevraagd aan en verkregen van de procureur des Konings (zie de conceptnota op 20 juli 2012 door de Vlaamse Regering goedgekeurd VR 2012 2007 DOC.0861, p. 27).

III. Mogelijkheid tot een gedifferentieerde regeling

In deze is er mogelijkheid tot gedifferentieerde regeling aangezien ook de federale wetgever voorziet in de mededeling van kopieën van pv's aan andere ambtenaren op hetzelfde moment dat deze pv's aan het parket worden bezorgd. Een voorbeeld hiervan is te vinden in de artikelen 25 en volgende van de wet van 21 december 1998 betreffende de veiligheid bij voetbalwedstrijden, waarbij het pv moet bezorgd worden tegelijkertijd aan de procureur des Konings en aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Of nog het bezorgen van een kopij van het pv aan de plaatselijk bevoegde directeur of controleur der douane en accijnzen voor overtredingen op de wetbepalingen inzake slijterijen van gegiste dranken (KB 3 april 1953 tot samenordering van de wetbepalingen inzake de slijterijen van dranken). Een laatste voorbeeld van een wettelijke regeling die een uitzondering vormt op het geheim van het onderzoek in strafzaken is artikel 9 van de wet van 16 november 1972 betreffende de arbeidsinspectie, waarvan het laatste lid luidt als volgt:

“Bij het opmaken van de processen-verbaal kunnen de materiële vaststellingen verricht door de sociale inspecteurs van een inspectiedienst, met hun bewijskracht, gebruikt worden door de sociale inspecteurs van dezelfde dienst, van de andere inspectiediensten of door de ambtenaren belast met het toezicht op de naleving van andere wetgevingen.”.

Artikel 10

De wijziging is nodig om te verduidelijken dat de termijn voor kennisgeving van het proces-verbaal niet gekoppeld is aan de datum waarop de vaststellingen hebben plaatsgehad, maar aan de datum waarop het proces-verbaal werd opgesteld en afgesloten. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld artikel 16.3.26 van het DABM, waarin met ‘vaststelling’ de materiële vaststelling bedoeld wordt. Door hetgeen bepaald is in het nieuw in te voegen artikel 16.1.3, §1, is de dag die het uitgangspunt is van de termijn, sowieso niet in de termijn inbegrepen.

Artikel 11

In de nieuwe artikelen 16.4.18bis en volgende wordt voorzien in een regeling rond het opleggen van de bestuurlijke dwangsom. De dwangsom is een accessorium van de bestuurlijke maatregel. Zij kan samengaan met een bestuurlijke maatregel (flankerend instrument) maar de bestuurlijke maatregel kan perfect zonder dwangsom worden opgelegd, terwijl het omgekeerde niet kan. In het aangepaste artikel 16.4.2 wordt dit duidelijk aangegeven.

De voorwaarden die de VHRM koppelde aan het invoeren van dit systeem, worden erin verwerkt. Zo wordt benadrukt dat dit instrument bedoeld is als ‘stok achter de deur’, zodat het in principe slechts in uitzonderlijke (belangrijke) gevallen kan toegepast worden.

In het nieuwe artikel 16.4.18ter wordt de bestuurlijke dwangsom geregeld. De bestuurlijke dwangsom dient schriftelijk opgelegd te worden en de motieven, alsook de hoogte en de modaliteiten van de dwangsom dienen hierin vermeld te worden. Diegene die de bestuurlijke dwangsom oplegt (toezichthouder) moet hierbij in het bijzonder rekening houden met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder meer bepaald het evenredigheidsbeginsel.

Met het oog op de uniforme toepassing van dit instrument en ter bescherming van de rechtszekerheid (gelijk speelveld), zijn de volgende garanties voorzien:

- de Vlaamse Regering zal in het Milieuhandhavingsbesluit nadere regels bepalen met betrekking tot de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de modaliteiten ervan. Dit beleidskader zal de contouren vastleggen waarbinnen de toezichthouder nog de nodige ruimte heeft om het instrument flexibel toe te passen. Er wordt bovendien voor verdere afstemming gezorgd binnen de verschillende entiteiten. Het komt aan de toezichthouders toe om een beleid te ontwikkelen met duidelijke richtsnoeren (bijvoorbeeld via vademecum) inzake onder meer de taxatie, timing en hoogte van de dwangsom. Het forum waar deze afstemming zal plaatsvinden is het overleg tussen de gewestelijke milieuhandhavingsactoren binnen de werkgroep Milieuhandhaving, en vervolgens binnen de VHRM waarbij ook de lokale toezichthouders betrokken worden;
- in het decreet wordt voorzien dat de Vlaamse Regering het instrument evalueert na een periode van drie jaar. Indien na de evaluatie van dit instrument zou blijken dat de toepassingsmodaliteiten van het instrument moeten bijgeschaafd worden, dan kan de Vlaamse Regering alsnog bijkomende regels bepalen met betrekking tot de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de modaliteiten ervan;
- de mogelijkheid bestaat alleszins om in beroep te gaan bij de minister tegen de opgelegde bestuurlijke dwangsom (alleen, of samen met de bestuurlijke maatregel, artikel 16.4.17 van het DABM). De minister zal hierbij onder meer de evenredige toepassing toetsen en nagaan of er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten die aan de bestuurlijke dwangsom ten grondslag liggen en de dwangsom die op grond van die feiten wordt opgelegd. Na het beroep bij de minister, is er nog beroep mogelijk bij de Raad van State.

Verder dient er gepreciseerd te worden dat de inning van de dwangsom plaatsvindt op het bestuursniveau (lokale – gewestelijke niveau) waar de dwangsom is opgelegd.

Artikel 12

Het is de bedoeling om een bestuurlijke maatregel, die per definitie geen sanctie is maar normconformiteit beoogt, zowel te kunnen nemen ten aanzien van de persoon die eigenhandig de milieu-inbreuk of milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook ten aanzien van diegene die de opdracht heeft gegeven om die handelingen te stellen. In sommige gevallen is het immers gepaster om de bestuurlijke maatregel aan de opdrachtgever op te leggen omdat deze in sommige gevallen beter geplaatst zal zijn om de onwettige situatie te herstellen.

Artikel 13

Deze wijziging voorziet de mogelijkheid voor de gewestelijke toezichthouders om ambts-halve op te treden in geval dat een lager bestuursniveau geen of geen afdoende bestuurlijke maatregelen zou opleggen.

Artikel 14

Aangezien de adressant van een bestuurlijke maatregel wordt omschreven in artikel 16.4.5, tweede lid, kan in dit artikel worden verwezen naar ‘degene aan wie de bestuurlijke maatregel werd opgelegd’.

Artikel 15

Aangezien de adressant van een bestuurlijke maatregel niet meer wordt omschreven aan de hand van het begrip ‘overtreder’, wordt dit begrip in de tekst weggelaten of vervangen.

Artikel 16

Een termijn van vijf jaar wordt als redelijk beschouwd om alsnog een bestuurlijke maatregel te kunnen opleggen nadat over de schending van een milieuvoorschrift een verslag van vaststelling of een proces-verbaal werd opgesteld en afgesloten. Wanneer de bevoegde persoon van oordeel is dat een bestuurlijke maatregel moet worden opgelegd, zal hij evenwel steeds moeten nagaan of die maatregel nog binnen een redelijke termijn wordt genomen.

Artikel 17

Het woord ‘voorschriften’ wordt specifiek gemaakt door te verduidelijken dat het gaat om ‘milieuvoorschriften’.

Artikel 18

Aangezien bij de mondelinge oplegging van een bestuurlijke maatregel de mogelijke adressanten ruimer zijn dan bij de schriftelijke oplegging, wordt ervoor geopteerd om de opsomming te behouden. Enkel het woord ‘vermoedelijke overtreder’ wordt vervangen door ‘diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd’. De adressanten van een bestuurlijke maatregel worden omschreven in artikel 16.4.5, tweede lid, van het DABM.

Artikel 19

Aangezien de adressant van een bestuurlijke maatregel niet meer wordt omschreven aan de hand van het begrip ‘overtreder’, wordt dit begrip in de tekst weggelaten of vervangen.

Artikel 20

Er is geen bezwaar om de vraag tot opheffing eventueel met een niet-aangetekende brief in te dienen, zodat de terminologie ‘ter kennis brengen’ en ‘kennisgeving’ (zie §2) moet vermeden worden.

Aangezien de adressant van een bestuurlijke maatregel niet meer wordt omschreven aan de hand van het begrip ‘overtreder’, wordt dit begrip in de tekst weggelaten of vervangen.

Artikel 21

Aangezien de adressant van een bestuurlijke maatregel niet meer wordt omschreven aan de hand van het begrip ‘overtreder’, wordt dit begrip in de tekst weggelaten of vervangen.

Mededeling met aangetekende brief bevordert de rechtszekerheid.

Overeenkomstig het nieuw in te voegen artikel 16.1.3, §3, geldt de termijn voor het verzenden.

Een afwijking van de in het nieuw in te voegen artikel 16.1.3, §1, bepaalde termijnberekening is niet nodig.

Artikel 22

De bestuurlijke dwangsom is steeds gelinkt aan een opgelegde bestuurlijke maatregel. Tegen de bestuurlijke maatregel staat een administratief beroep bij de minister open. Opdat een overtreder die zowel tegen de dwangsom als tegen de bestuurlijke maatregel beroep aantekent, niet twee verschillende procedures moet volgen, zijn de beroepsprocedures volledig gelijklopend. Door in de titel van de onderafdeling duidelijk aan te geven dat in wat volgt het beroep tegen zowel de dwangsom als tegen de bestuurlijke maatregelen wordt geregeld, wordt voor de rechtszoekende duidelijkheid geschapen.

Artikel 23

De overtreder die beroep wil aantekenen tegen de dwangsom, volgt de procedure zoals die nu al bestaat voor het beroep tegen de bestuurlijke maatregel. Het artikel verduidelijkt dat de overtreder niet automatisch tegen zowel de bestuurlijke maatregel als tegen de dwangsom beroep moet aantekenen. Hij heeft de keuze om ofwel tegen de dwangsom, ofwel tegen de bestuurlijke maatregel samen met de dwangsom beroep aan te tekenen. Als beroep wordt ingediend tegen de bestuurlijke maatregel, dan houdt dit meteen ook een beroep in tegen de dwangsom die aan die maatregel gekoppeld is. Een uitspraak over de wettigheid van een bestuurlijke maatregel heeft immers rechtstreeks implicaties naar de rechtsgeldigheid van de eraan gekoppelde dwangsom. Het procedé van de stilzwijgende beslissing (= verval van de bestuurlijke maatregel bij ontbreken of laattijdige beslissing van de minister) wordt aangepast. De minister zal na het verstrijken van de termijn de betrokken partijen op de hoogte brengen van het verval van de bestuurlijke maatregel en/of de bestuurlijke dwangsom.

Er weze opgemerkt dat, indien het beroep tegen de bestuurlijke maatregel en de dwangsom door de minister deels gegrond verklaard wordt, de minister de uitvoeringstermijn van de bestuurlijke maatregel bepaalt. De minister kan daarbij zowel een nieuwe termijn opleggen als de oorspronkelijke termijn behouden. Wanneer de minister het beroep ongegrond verklaart, blijft de oorspronkelijke termijn waarbinnen de bestuurlijke maatregel moest worden uitgevoerd gehandhaafd. De dwangsom heeft geen retroactieve kracht en wordt slechts opeisbaar de dag na de dag dat de bestuurlijke maatregel moest worden uitgevoerd.

Aangezien diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd niet meer wordt omschreven als ‘overtreder’, wordt dit begrip in de tekst weggelaten of vervangen.

Artikel 24

In de bestuurspraktijk wordt vastgesteld dat er inzake de procedure tot het verzoeken van bestuurlijke maatregelen aan ‘forumshoppen’ wordt gedaan. Er worden, soms zelfs gelijktijdig, verzoeken tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen ingediend bij verschillende bevoegde personen (toezichthouders, de burgemeester en de provinciegouverneur). Hierdoor komt de situatie voor dat verschillende bevoegde personen gelijktijdig eenzelfde of een gelijkaardig verzoek onderzoeken en zodoende tegenstrijdige beslissingen kunnen nemen. Om dit te vermijden zal in het Milieuhandavingsbesluit een ontvankelijkheidsvoorwaarde worden opgenomen dat bepaalt dat men niet gelijktijdig eenzelfde verzoek kan indienen bij verschillende personen. Bovendien wordt er decretaal ingeschreven dat het verzoek desgevallend melding moet maken van verzoeken die reeds eerder werden ingediend bij een andere bevoegde persoon. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt dat de bevoegde personen hun beslissing op elkaar kunnen afstemmen.

In de praktijk ervaren de bevoegde personen de termijn van dertig dagen als te beperkt voor de beoordeling van het verzoek ten gronde. In de eerste plaats moet de bevoegde persoon de ontvankelijkheid van het verzoek beoordelen zoals voorzien in artikel 63, §2, van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Na de ontvankelijkheidsverklaring bleek een ruimere termijn voor het onderzoek ten gronde aangewezen, vandaar de verlenging naar 45 dagen.

Artikel 25 en 26

Diegene die bevoegd is om bestuurlijke maatregelen op te leggen, kan daarbij een bestuurlijke dwangsom opleggen voor het geval dat de overtreder de bestuurlijke maatregel niet of niet tijdig uitvoert.

De toezichthouder moet geen bijkomende rechtshandeling stellen om de dwangsom opeisbaar te maken. De dag volgend op de dag dat de bestuurlijke maatregel moest zijn uitgevoerd, is deze van rechtswege opeisbaar.

Artikel 27

De bestuurlijke dwangsom moet schriftelijk worden opgelegd. Voor het schrijven zijn geen vormvereisten voorzien. De bestuurlijke dwangsom kan worden opgelegd per tijdseenheid of per bestuurlijke maatregel. Indien het beschikkend gedeelte van een besluit houdende bestuurlijke maatregelen verschillende onderdelen bevat, is het dus mogelijk dat voor elk van deze onderdelen of voor sommige ervan een aparte dwangsomregeling wordt opgelegd.

Diegene die de bestuurlijke dwangsom per tijdseenheid of per opgelegde maatregel heeft opgelegd, kan hiervoor een maximumplafond bepalen zodat het bedrag van de bestuurlijke dwangsom niet oneindig zou blijven oplopen.

Artikel 28

De bestuurlijke dwangsom is steeds een accessorium van een bestuurlijke maatregel. Wanneer deze laatste wordt opgeheven door de toezichthouder, burgemeester of provinciegouverneur, volgt daaruit dat ook de bestuurlijke dwangsom is opgeheven.

Artikel 29

De duiding van het begrip overtreder gebeurt om te expliciteren dat ook de opdrachtgever die effectief een verantwoordelijkheid draagt voor de gepleegde milieu-inbreuk of milieumisdrijf, kan beboet worden.

Deze uitbreiding is verantwoord omdat, in een zeer strikte interpretatie, momenteel in principe enkel de normschender kan worden bestraft met een exclusieve of alternatieve bestuurlijke geldboete (in tegenstelling tot het strafrechtelijke beteugelingsspoor waar de strafbare deelneming speelt). Door de uitbreiding van de categorie van personen naar de opdrachtgever wordt eigenlijk een verduidelijking ingevoerd, die minder ver gaat dan wat in het strafrecht mogelijk is (mededaders/medeplichtige betreft ruimere categorie dan opdrachtgever). Ook in het Aslastendecreet is deze uitbreiding van het begrip overtreder opgenomen.

Artikel 30

De verbeurdverklaring die uitgesproken wordt door de strafrechter komt steeds overeen met de geschatte brutowaarde van het voordeel dat de overtreder genoten heeft door het plegen van het milieumisdrijf. De bestuurlijke voordeelontneming wordt met deze aanpassing van nettowaarde naar brutowaarde meer op hetzelfde spoor gebracht van de strafrechtelijke verbeurdverklaring. Het afschrikkingseffect dat de mogelijkheid tot het opleggen van een vermogensvoordeel moet meebrengen, wordt hierdoor voor iedereen van in het begin duidelijker.

Artikel 31

Deze wijziging is nodig om te verduidelijken dat de vervaltermijn gekoppeld is aan de datum van afsluiting van het verslag, respectievelijk het proces-verbaal dat werd opgesteld, en niet aan de datum waarop de materiële vaststellingen werden gedaan.

Artikel 32

De procureur heeft 180 dagen om te beslissen of het milieumisdrijf wordt doorgestuurd naar de gewestelijke entiteit. Deze periode kan verlengd worden. In dat geval verwittigt de procureur de gewestelijke entiteit dat hij meer tijd nodig heeft om te beslissen of het dossier ofwel strafrechtelijk ofwel via de bestuurlijke weg zal worden afgehandeld. Deze door de procureur gevraagde verlenging kan maximaal 180 dagen tellen. In dit systeem houdt de herinnering door de toezichthouder dat de eerste 180 dagen durende termijn zal komen te verstrijken en die aan de procureur gericht is, geen bijkomende administratieve verplichting meer in. Het staat de verbalisant uiteraard vrij om de procureur te verwittigen dat de eerste 180 dagentermijn bijna verstreken is, maar het niet herinneren heeft geen specifieke gevolgen.

Artikel 33

Het is voldoende als de mededeling met een gewone aangetekende brief gebeurt.

Artikel 34

Wanneer een kennisgeving beoogd wordt, is het voor alle duidelijkheid aangewezen om letterlijk deze term te gebruiken.

Er is geen reden om af te wijken van de algemene termijnregeling voorzien in het nieuw in te voegen artikel 16.1.3, §1.

Artikel 35

Wanneer een kennisgeving beoogd wordt, is het voor alle duidelijkheid aangewezen om letterlijk deze term te gebruiken (zie artikel 16.4.37).

Er is geen reden om af te wijken van de algemene termijnregeling voorzien in het nieuw in te voegen artikel 16.1.3, §1.

Artikel 36

Om de invordering van de bestuurlijke dwangsommen mogelijk te maken wordt dit instrument mee opgenomen bij artikel 16.5.1.

Artikel 37

Dit artikel wijzigt en vult de bepalingen aan met betrekking tot de procedure die de overtreder of het gewest moet volgen in het kader van de invorderingsprocedure. De verwijzing naar deel V van het Gerechtelijk Wetboek is opgenomen in de meeste invorderingsprocedures binnen het Vlaamse Gewest, bijvoorbeeld het Energiedecreet of het Mestdecreet. Deel V van het Gerechtelijk Wetboek bevat de regeling van de procedures rond het bewarend beslag en de tenuitvoerlegging.

Gezien het tweede lid van artikel 16.5.1, §1, voorziet dat de kosten (van bestuurlijke maatregelen en veiligheidsmaatregelen) die door de toezichthouders van de OVAM gemaakt worden, kunnen worden ingevorderd door en ten voordele van de OVAM, moet dit ook doorgetrokken worden in de invorderingsprocedure.

Aldus wordt in de tweede paragraaf van artikel 16.5.2 voorzien dat in het geval een dwangbevel wordt uitgevaardigd om deze kosten in te vorderen, het verzet gebeurt door de OVAM te laten dagvaarden.

De overtreder kan in het kader van het DABM verplicht zijn tot betaling van een dwangsom, een bestuurlijke geldboete of de kosten van het uitvoeren van een bestuurlijke maatregel. Tegen deze beslissingen kan hij inhoudelijk beroep aantekenen bij de minister (beroep tegen bestuurlijke maatregel) of bij het Milieuhandhavingscollege (beroep tegen bestuurlijke geldboete) en in beroep of cassatie bij de Raad van State. De kosten voor de uitvoering van veiligheidsmaatregelen vallen geheel of gedeeltelijk ten laste van de persoon die verantwoordelijk is voor het aanzienlijk risico. Tegen de beslissing tot het opleggen van veiligheidsmaatregelen zelf kan betrokkene inhoudelijk beroep instellen bij de Raad van State.

Geschillen die ontstaan tijdens de invorderingsprocedure van hogervermelde kosten en bedragen, kunnen alleen betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van het dwangbevel en worden gebracht voor de beslagrechter.

Niet alleen ter inning van bestuurlijke geldboeten, expertisekosten en voordeelontnemingen kan een dwangbevel opgelegd worden, ook de kosten die het Vlaamse Gewest of de OVAM maakt bij het (ambtshalve) uitvoeren van bestuurlijke maatregelen en veiligheidsmaatregelen, kunnen het voorwerp uitmaken van een dwangbevel, hetgeen bepaald wordt in artikel 16.5.2, §1.

Het Vlaamse Gewest en de OVAM hebben nu ook een voorrecht tot zekerheid van betaling van al deze sommen. Daarom wordt in artikel 16.5.2, §3, een ondubbelzinnige link naar de eerste paragraaf van dit artikel voorzien.

Het voorontwerp van decreet voorziet dat gemeentelijke toezichthouders een dwangsom kunnen opleggen. Voor de invordering ervan op gemeentelijk niveau is geen, bijkomende rechtsgrond noodzakelijk. Artikel 94, 2°, lid 2, van het Gemeentedecreet regelt de invordering van niet fiscale schulden door de gemeente en luidt als volgt:

“Met het oog op de invordering van onbetwiste en opeisbare niet-fiscale schuldvorderingen kan de financieel beheerder een dwangbevel uitvaardigen, gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door het college van burgemeester en schepenen. Een dergelijk dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot. Dat exploot stuit de verjaring. Een bevel kan door het college van burgemeester en schepenen alleen worden gevisieerd en uitvoerbaar verklaard als de schuld opeisbaar, vaststaand en zeker is. De schuldenaar moet bovendien vooraf aangemaand zijn met een aangetekende brief. De gemeente kan administratieve kosten aanrekenen voor deze aangetekende brief. Deze kosten vallen ten laste van de schuldenaar en kunnen eveneens ingevorderd worden via het dwangbevel. Schulden

van een publieke rechtspersoon kunnen nooit via een dwangbevel worden ingevorderd. Verzet kan tegen dat exploit worden ingediend binnen één maand na de betekening ervan bij verzoekschrift of door een dagvaarding ten gronde.”.

Het Gemeentedecreet voorziet in een invorderingsmechanisme, de schuld zelf, in dit geval de gemeentelijke dwangsom is in een andere wettekst geregeld, zijnde ons voorontwerp van decreet. Het voorontwerp voorziet in een rechtsgrond voor de bestuurlijke dwangsom, met inbegrip van een beroepsprocedure tegen het opleggen ervan. Het voorontwerp bevat aldus een rechtsgrond voor een opeisbare, vaststaande en zekere schuldvordering.

Artikel 38

Het gewest kan ervoor kiezen de verschuldigde bedragen (de bedragen vermeld in artikel 16.5.1, §1, tweede lid, dit zijn de kosten die gemaakt zijn voor de uitvoering van bestuurlijke maatregelen, voor de ambtshalve uitvoering van bestuurlijke maatregelen en voor de tenuitvoerlegging van veiligheidsmaatregelen) niet in te vorderen. Dit is het geval wanneer de invorderingskosten hoger zijn dan het te betalen bedrag of wanneer men geen overtreder kan aanduiden aan wie de bedragen of kosten moeten worden aangerekend.

Artikel 39

Met deze aanpassing wordt een specifieke verjaringsregeling ingevoerd voor het invorderingsrecht van de kosten van de (ambtshalve) uitvoering van bestuurlijke maatregelen en veiligheidsmaatregelen (kosten vermeld in artikel 16,5,1, §1, tweede lid) die afwijkt van de bestaande verjaringsregeling voor de invordering van geldboeten, voordeelsontnemingen, expertisekosten en bestuurlijke dwangsommen, aangepast aan de aard van de genomen maatregelen.

Kosten van bestuurlijke en veiligheidsmaatregelen (bedragen en kosten vermeld in artikel 16,5,1, §1, tweede lid) verjaren door verloop van vijf jaar vanaf de dag dat de maatregelen geheel voltooid zijn. Voor deze kosten is voor deze verjaringstermijn (+ aanvangspunt) gekozen om twee redenen:

- deze kosten zijn vaak zeer omvangrijk, zijn over verschillende jaren en over verschillende facturen gespreid, en zijn nooit exact te bepalen op het moment dat besloten wordt de maatregel uit te voeren;
- artikel 2277ter van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dezelfde verjaringstermijn (+ aanvangspunt) voor rechtsvorderingen ingesteld door publieke overheden tot vergoeding van de kosten voor maatregelen tot voorkoming en tot het herstel van milieuschade. In feite vormen bestuurlijke en veiligheidsmaatregelen maatregelen tot voorkoming en tot het herstel van milieuschade zodat een gelijkschakeling van verjaringstermijn de meest logische keuze vormt.

Artikel 40

De huidige regeling in verband met de eedaflegging schrijft voor dat gewestelijke milieu-opsporingsambtenaren hun eed moeten laten overschrijven op de griffies van de andere gerechtelijke arrondissementen om ook daar bevoegd te zijn. Deze regeling zorgt voor praktische problemen en kan, met het oog op administratieve vereenvoudiging en efficiëntiewinst, best afgeschaft worden. Artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen stelt dat het Vlaamse Gewest officieren van gerechtelijke politie kan aanstellen voor de handhaving van Vlaamse regelgeving. Dit impliceert dan ook dat het Vlaamse Gewest zelf kan bepalen waar zij die bevoegdheden kan laten uitoefenen op het Vlaamse grondgebied. Voorgesteld wordt dan ook om het tweede lid van artikel 16.5.7 te wijzigen zodat een eedaflegging voor de rechtbank van eerste aanleg van

hun standplaats voor gevolg heeft dat zij bevoegd zijn om hun opdrachten te vervullen op het gehele Vlaamse grondgebied.

Artikel 41

Dit artikel wordt afgestemd op de formulering van artikel 16.3.24, lid 2, waarin dezelfde mogelijkheid voorzien is voor toezichthouders.

Artikel 42

De wijziging is nodig om te verduidelijken dat de termijn voor kennisgeving van het proces-verbaal niet gekoppeld is aan de datum waarop de vaststellingen hebben plaatsgehad, maar aan de datum waarop het proces-verbaal werd opgesteld en afgesloten. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld artikel 16.5.11 waarin met ‘vaststelling’ de materiële vaststelling bedoeld wordt. Door hetgeen bepaald is in het nieuw in te voegen artikel 16.1.3, §1, is de dag die het uitgangspunt is van de termijn, sowieso niet in de termijn inbegrepen.

Artikel 43

De verwijzing naar artikel 48 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen is fout en moet vervangen worden door artikel 50.

Artikel 44

De schrapping van het woordje ‘of’ in dit artikel is nodig, enerzijds omdat het voor interpretatiefouten kan zorgen, en anderzijds om de formulering van het artikel in overeenstemming te brengen met de formulering van de artikelen 16.6.3ter en 16.6.3quater, de twee artikelen die samen met artikel 16.6.3quinquies de categorie van de zwaardere misdrijven binnen het milieubeheerrecht vormen.

Artikel 45

Met het huidige artikel 16.6.3septies wordt de schending van een aantal regels uit het milieubeheerrecht geklasseerd als een overtreding, omdat een bestraffing voor dergelijke schendingen als wanbedrijf te zwaar werd beschouwd. Het gaat onder meer om schendingen van de toegankelijkheidsregels in bossen en natuureservaten en het kappen van bomen door een koper op zon- en feestdagen. De gedragingen die in dit artikel strafbaar gesteld zijn, zullen worden gedepenaliseerd en als milieu-inbreuk worden afgehandeld. Om dit mogelijk te maken is het noodzakelijk om artikel 16.6.3septies te schrappen.

Artikel 46

Zoals artikel 16.6.9 van het Milieuhandhavingsdecreet nu is geformuleerd betekent dit dat de gemachtigde ambtenaar eerst de veroordeelde formeel moet bevelen om het herstel uit te voeren, vooraleer de hersteltermijn een aanvang neemt.

In het strafrecht begint deze termijn reeds te lopen vanaf het ogenblik dat het vonnis kracht van gewijsde heeft verkregen en dus vanaf het ogenblik dat er geen hoger beroep meer mogelijk is.

In burgerlijke zaken begint, behoudens andere instructies daaromtrent door de rechter, de hersteltermijn zelfs onmiddellijk vanaf de uitspraak van het vonnis.

Om redenen van administratieve vereenvoudiging kan deze extra formaliteit dus best worden geschrapt.

Verder wordt de formulering van de tweede zin gewijzigd om duidelijk te stellen dat het herstel door de gemachtigde ambtenaar in de plaats van de veroordeelde bij diens stilzitten facultatief is. Ook in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (artikel 6.1.46) wordt aan het bestuur geen verplichting opgelegd tot uitvoering nadat de rechter het herstel heeft bevolen en de overtreder geeft geen gevolg aan de opgelegde herstelmaatregel. Het overgrote deel van de rechtsleer en rechtspraak is het erover eens dat het bestuur steeds een beleidsvrijheid behoudt om over te gaan tot gedwongen uitvoering zelfs nadat een rechter de herstelmaatregel heeft opgelegd. De rechterlijke beslissing geeft aan dat de herstelmaatregel vereist is in het algemeen belang. Niettegenstaande het rechterlijke oordeel behoudt het bestuur de vrijheid om personeel of budget in te zetten voor de gedwongen uitvoering. Deze vrijheid is evenwel niet onbegrensd. De beslissing van het bestuur om niet over te gaan tot de ambtshalve uitvoering mag niet kennelijk onredelijk zijn in de zin dat geen één redelijk denkend bestuur tot deze beslissing zou komen.

Artikel 47

Er is geen bezwaar om de vraag tot opheffing eventueel met een niet-aangetekende brief te laten indienen.

Overeenkomstig het nieuw in te voegen artikel 16.1.3, §4, berust bij verzending met gewone brief bij eventuele betwisting betreffende de datum van verzending de bewijslast bij de verzender.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 29 maart 2013

Voorontwerp van decreet tot wijziging van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 16.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1 wordt punt a) opgeheven;

2° in punt 2 worden de woorden “die strafrechtelijk kan worden bestraft” vervangen door de woorden “waarop een straf is gesteld”;

3° punt 3 wordt vervangen door wat volgt:

“3° kennisgeving: een schriftelijke mededeling die gedaan kan worden ofwel door middel van een aangetekende brief met ontvangstbewijs ofwel door middel van afgifte tegen ontvangstbewijs;”;

4° er wordt een punt 7 toegevoegd dat luidt als volgt:

“7° de schending van een milieuvoorschrift: schending van een voorschrift als vermeld in artikel 16.1.1, met uitzondering van de schendingen, vermeld in artikel 16.6.1, §1, tweede lid, 2° tot en met 6°.”.

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.1.3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.3. §1. Bij de berekening van termijnen is de dies a quo, de dag waarop het feit plaatsvindt dat het uitgangspunt is voor de berekening van de termijn, niet inbegrepen in de termijn, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling. De dies ad quem, de vervaldag van de termijn, is altijd inbegrepen in de termijn, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling.

Als de vervaldag een zaterdag, zondag of feestdag is, verschuift de vervaldag naar de eerstvolgende werkdag.

De termijnen worden berekend in kalenderdagen, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling.

§2. Als een schriftelijke mededeling het startpunt is voor een termijn en gedaan is door middel van een aangetekende brief met ontvangstbewijs, begint de termijn te lopen de derde werkdag na de dag waarop de verzending heeft plaatsgevonden.

Als een schriftelijke mededeling het startpunt is voor een termijn en gedaan is door afgifte tegen ontvangstbewijs, begint de termijn te lopen de dag na de dag van de afgifte.

§3. Als een schriftelijke mededeling de handeling is die gedaan moet worden binnen een bepaalde termijn, geldt de termijn voor het verzenden of afgeven, behoudens andersluidende bepaling.

§4. Als voor de schriftelijke mededeling geen bijzondere vormvereisten zijn gesteld, dan is verzending met een niet-aangetekende brief toegelaten. In dat geval berust bij eventuele betwisting over de datum van de verzending de bewijslast bij de verzender.”.

Art. 4. Artikel 16.2.4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.2.4. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving coördineert de opmaak van een vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma dat de handhavingsprioriteiten van de handhavingsinstanties, vermeld in dit decreet, bundelt. De handhavingsinstanties stellen daarvoor zelf een individueel vijfjaarlijks handhavingsprogramma op dat op eenvoudig verzoek wordt bezorgd aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

In het milieuhandhavingsprogramma worden ook de strategische en operationele doelstellingen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving vermeld die jaarlijks worden geëvalueerd in het milieuhandhavingsrapport.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving legt het milieuhandhavingsprogramma ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels vaststellen voor de inhoud, de opstelling, de verspreiding en de actualisering van het milieuhandavingsprogramma. De Vlaamse Regering kan eveneens nadere regels vaststellen voor de afstemming van het milieuhandavingsprogramma met andere beleidsdocumenten .”.

Art. 5. In titel XVI, hoofdstuk III, afdeling I, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een onderafdeling IIbis ingevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling IIbis. Provinciale toezichthouders”.

Art. 6. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in onderafdeling IIbis, ingevoegd bij artikel 5, een artikel 16.3.7bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.3.7bis. De provinciale toezichthouders kunnen toezicht uitoefenen in de eigen provincie, of in een andere provincie, als ze daarvoor toestemming hebben gekregen van de deputatie van die andere provincie.”.

Art. 7. Aan artikel 16.3.14 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Toezichthouders mogen gedurende de tijd die noodzakelijk is voor het onderzoek, het vervoer, het gebruik en de verwerking van zaken verbieden zonder dat hen hiervoor kosten worden aangerekend.”.

Art. 8. Aan artikel 16.3.18 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Gemeentelijke toezichthouders mogen zich laten ondersteunen door gewestelijke toezichthouders. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen .”

Art. 9. In artikel 16.3.22 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden “milieu-inbreuk of een milieumisdrijf” vervangen door de woorden “schending van een milieuvoorschrift”.

Art. 10. Artikel 16.3.24 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.3.24. De toezichthouders stellen de milieumisdrijven vast in een proces-verbaal, dat ze onmiddellijk bezorgen aan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waar het milieumisdrijf is gepleegd.

De toezichthouders kunnen een kopie van het proces-verbaal bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden, die belast zijn met de handhaving van de regelgeving, vermeld in artikel 16.1.1, eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen van het proces-verbaal, alsook welke andere overheden geïnformeerd kunnen worden over de vastgestelde milieumisdrijven en de wijze waarop dat moet gebeuren.

De Vlaamse Regering kan bepalen in welke gevallen de toezichthouders een kopie van het proces-verbaal moeten bezorgen.”.

Art. 11. In artikel 16.3.25, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt de zinsnede “, die een aanvang neemt op de dag na de vaststelling van het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal”.

Art. 12. Artikel 16.3.27 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.3.27. Als toezichthouders bij de uitoefening van hun toezichtopdracht een schending van een milieuvoorschrift vaststellen, kunnen zij de vermoedelijke overtreder en eventuele andere betrokkenen aanmanen om de nodige maatregelen te nemen om die schending te beëindigen, de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of een herhaling ervan te voorkomen.”

Art. 13. Aan artikel 16.4.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Samen met bestuurlijke maatregelen kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval dat de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd.”.

Art. 14. In artikel 16.4.5 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “milieu-inbreuk of milieumisdrijf” worden vervangen door de woorden “schending van een milieuvoorschrift”;

2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt: “Bestuurlijke maatregelen kunnen worden opgelegd ten aanzien van degene die een milieuvoorschrift heeft geschonden alsook ten aanzien van diens opdrachtgever.”

Art. 15. Aan artikel 16.4.6. van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Wanneer de burgemeester, de provinciegouverneur of de gemeentelijke toezichthouders geen of geen afdoende bestuurlijke maatregelen opleggen, kunnen de bevoegde gewestelijke toezichthouders bestuurlijke maatregelen opleggen.”

Art. 16. In artikel 16.4.7, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “aan de vermoedelijke overtreder” opgeheven;

2° in punt 1° worden de woorden “de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “de schending van een milieuvoorschrift”;

3° in punt 2° worden de woorden “aan de vermoedelijke overtreder” opgeheven;

4° in punt 3° worden de woorden “de vermoedelijke overtreder” vervangen door de woorden “degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”;

5° in punt 3° worden de woorden “de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “de schending van een milieuvoorschrift”.

Art. 17. In artikel 16.4.7, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008 en het decreet van 23 december 2010, worden in lid 1, punt 5°, eerste en tweede zin, de woorden “de overtreder” telkens vervangen door de woorden “degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”.

Art. 18. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.4.8bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Art. 16.4.8bis. Bestuurlijke maatregelen kunnen worden opgelegd binnen een termijn van vijf jaar nadat door een toezichthouder over de schending van een milieuvoorschrift een verslag van vaststelling of een proces-verbaal is opgesteld en afgesloten.”.

Art. 19. In artikel 16.4.10, §4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt het woord “voorschriften” vervangen door het woord “milieuvoorschriften”.

2° in punt 2° worden de woorden “de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “de schendingen van een milieuvoorschrift”.

Art. 20. In artikel 16.4.10, §4bis, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in lid 1, eerste en tweede zin, wordt tussen het woord “overtreder” en het woord “of” telkens de woorden “, de opdrachtgever” ingevoegd;

2° in lid 2 wordt tussen het woord “overtreder” en het woord “afwezig” de woorden “of de opdrachtgever” ingevoegd;

3° in lid 3 worden de woorden “in geval van afwezigheid van de vermoedelijke overtreder” opgeheven.

Art. 21. In artikel 16.4.11 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden “vermoedelijke overtreders” vervangen door het woord “degene”.

Art. 22. In artikel 16.4.14 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Degene aan wie bestuurlijke maatregelen als vermeld in artikel 16.4.7, §1, 1° of 2°, zijn opgelegd, kan een gemotiveerd verzoek tot opheffing van die bestuurlijke maatregelen richten aan degene die de bestuurlijke maatregelen heeft genomen.”.

2° in paragraaf 2 worden de woorden “na de kennisgeving van het gemotiveerde verzoek” vervangen door de woorden “na de verzending of afgifte van het gemotiveerde verzoek”.

Art. 23. In artikel 16.4.15 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “de vermoedelijke overtreder” worden vervangen door de woorden “degene aan wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”;

2° de woorden “ter kennis gebracht” worden vervangen door de woorden “meegedeeld door middel van een aangetekende brief”;

3° de zin “Die termijn gaat in op de dag waarop het besluit werd genomen.” wordt opgeheven.

Art. 24. In titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, van 23 december 2010 en van 25 mei 2012, wordt het opschrift van onderafdeling V vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling V. Beroep tegen bestuurlijke maatregelen of tegen de bestuurlijke dwangsom”

Art. 25. Artikel 16.4.17 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom, kan degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd, beroep indienen bij de minister. De beroepsindiener kan ook beroep indienen tegen de bestuurlijke dwangsom alleen.

Op straffe van onontvankelijkheid wordt het beroep binnen een termijn van veertien dagen vanaf de kennisgeving van het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom ingediend. Het beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen niet.

Binnen een termijn van negentig dagen na de ontvangst van het beroep wordt erover uitspraak gedaan. Mits hiervan kennis wordt gegeven aan de beroepsindiener en de persoon die de bestuurlijke maatregelen heeft opgelegd, kan de minister die termijn eenmalig verlengen met negentig dagen. Bij gebrek aan tijdige beslissing vervallen de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom.

Wanneer de minister de bestuurlijke maatregel vernietigt, vervalt de bestuurlijke dwangsom automatisch.

Wanneer de minister de bestuurlijke maatregel met in begrip van de bestuurlijke dwangsom, volledig of deels gegrond verklaard, bepaalt de minister binnen welke termijn de bestuurlijke maatregel moet worden uitgevoerd. De opgelegde dwangsom is dan slechts opeisbaar op het ogenblik de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moet zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering regelt de verdere voorwaarden van het beroep.”.

Art. 26. In artikel 16.4.18 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “milieu-inbreuk of milieumisdrijf” vervangen door de woorden “schending van een milieuvoorschrift”;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het verzoek vermeldt de verzoeken die eventueel al eerder of gelijktijdig bij een persoon als vermeld in artikel 16.4.6, zijn ingediend.”;

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De personen die om bestuurlijke maatregelen verzoeken, worden zo spoedig mogelijk en in elk geval binnen een termijn van vijfenveertig dagen na de ontvangst van het verzoek door de personen, vermeld in artikel 16.4.6, op de hoogte gebracht van de beslissing over het al dan niet nemen van bestuurlijke maatregelen en de redenen daarvoor.”.

Art. 27. Aan titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, van 23 december 2010 en van 25 mei 2012, wordt een onderafdeling VII toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling VII. Bestuurlijke dwangsom”.

Art. 28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in onderafdeling VII, ingevoegd bij artikel 27, een artikel 16.4.18bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18bis. Samen met de bestuurlijke maatregelen kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd.

De personen die volgens dit decreet bevoegd zijn om bestuurlijke maatregelen op te leggen, zijn ook bevoegd om een bestuurlijke dwangsom op te leggen.

De dwangsom is van rechtswege opeisbaar als de tijd is verstreken waarin de bestuurlijke maatregel moest worden uitgevoerd.”.

Art. 29. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in dezelfde onderafdeling VII een artikel 16.4.18ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18ter. De bestuurlijke dwangsom wordt schriftelijk opgelegd. Het besluit houdende de bestuurlijke dwangsom vermeldt de motieven die aan de bestuurlijke dwangsom ten grondslag liggen, alsook de hoogte en de modaliteiten ervan.

De bestuurlijke dwangsom kan opgelegd worden per tijdseenheid alsook per opgelegde maatregel.

Als de bestuurlijke dwangsom wordt opgelegd per tijdseenheid of per opgelegde maatregel, kan een maximumplafond van het te betalen bedrag vermeld worden.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking tot de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de modaliteiten ervan.

De Vlaamse Regering bezorgt binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze bepaling inzake de bestuurlijke dwangsom aan het Vlaams Parlement een verslag over de wijze waarop de bestuurlijke dwangsom is toegepast en doet eventueel voorstellen tot aanpassing van deze bepaling.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in dezelfde onderafdeling VII een artikel 16.4.18quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18quater. De opheffing van de bestuurlijke maatregelen, vermeld in de artikelen 16.4.11 tot en met 16.4.15, brengt automatisch de opheffing van de bestuurlijke dwangsom met zich mee.”.

Art. 31. In artikel 16.4.25 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt aan het eerste lid de volgende zin toegevoegd:

“Als overtreder wordt beschouwd degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diens opdrachtgever.”.

Art. 32. In artikel 16.4.26 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt het woord “nettovermogensvoordeel” vervangen door het woord: “brutovermogensvoordeel”.

Art. 33. In artikel 16.4.30 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “na de vaststelling van het milieumisdrijf” worden vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat over het milieumisdrijf werd opgesteld”;

2° de woorden “na de vaststelling van de milieu-inbreuk” worden vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het verslag van vaststelling dat over de milieu-inbreuk werd opgemaakt”.

Art. 34. In artikel 16.4.32, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt de zinsnede”, en na hiertoe eerst voorafgaandelijk te zijn herinnerd door de verbalisant,” opgeheven.

Art. 35. In artikel 16.4.36, §4, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2012, wordt het woord “kennisgeving” vervangen door de woorden “aangetekende brief”.

Art. 36. In artikel 16.4.37, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zin “De gewestelijke entiteit geeft aan de vermoedelijke overtreder kennis van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.” wordt vervangen door de zin “De gewestelijke entiteit brengt de vermoedelijke overtreder door middel van een kennisgeving op de hoogte van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.”;

2° de zin “Deze termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.” wordt opgeheven.

Art. 37. In artikel 16.4.43, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zin “Van haar beslissing geeft de gewestelijke entiteit binnen een termijn van tien dagen kennis aan de vermoedelijke overtreder.” wordt vervangen door de zin “De gewestelijke entiteit brengt de vermoedelijke overtreder door middel van een kennisgeving op de hoogte van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.”;

2° de zin “Die termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.” wordt opgeheven.

Art. 38. Aan artikel 16.5.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bestuurlijke dwangsommen worden ook geïnd en ingevorderd door het Vlaams Ministerie van Leefmilieu, Natuur en Energie ten voordele van het MINA-fonds.”

Art. 39. In artikel 16.5.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als het dwangbevel betrekking heeft op kosten, vermeld in artikel 16.5.1, §1, tweede lid, die door de toezichthouders van de OVAM zijn gemaakt, gebeurt in afwijking hiervan het verzet door de OVAM te laten dagvaarden.”.

2° in paragraaf 2 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“Het verzet schorst de tenuitvoerlegging. Het Vlaamse Gewest of de OVAM kan de rechter verzoeken om de schorsing van de tenuitvoerlegging op te heffen.”;

3° aan paragraaf 2 worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

Een beroep tegen een dwangbevel kan alleen worden ingesteld met betrekking tot geschillen die in verband met de tenuitvoerlegging van het dwangbevel rijzen. Die geschillen worden voor de beslagrechter gebracht.”;

4° in paragraaf 3 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Op grond van het uitvoerbaar verklaard dwangbevel en tot zekerheid van voldoening van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1, hebben het Vlaamse Gewest en de OVAM een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de schuldenaar en kunnen ze een wettelijke hypotheek nemen als daarvoor vatbare en in het Vlaamse Gewest gelegen of geregistreerde goederen van de schuldenaar.”.

Art. 40. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.5.2bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 16.5.2bis. In afwijking van artikel 16.5.2 kan de ambtenaar, vermeld in artikel 16.5.2, §1, beslissen af te zien van de invordering van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1 §1, 2^e lid, als de invorderingskosten groter zijn dan het terug te vorderen bedrag of als niet kan worden vastgesteld wie de overtreder is

Art. 41. Artikel 16.5.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.5.3. De bevoegdheid om over te gaan tot invordering van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1, §1, eerste en derde lid, verjaart na verloop van driehonderdvijfenzestig dagen. Die termijn gaat in op de dag die volgt op de dag waarop deze bedragen en kosten moesten worden betaald.

De bevoegdheid om over te gaan tot invordering van de kosten van de maatregelen, vermeld in artikel 16.5.1, §1, tweede lid, verjaart door verloop van vijf jaar vanaf de dag dat de maatregelen geheel zijn voltooid.

De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 2244 tot en met 2280 van het Burgerlijk Wetboek.”.

Art. 42. In artikel 16.5.7 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Ze zijn bevoegd om hun opdrachten te vervullen op het grondgebied van het gehele Vlaamse Gewest.”.

Art. 43. Artikel 16.5.9 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“De gewestelijke milieuopsporingsambtenaren kunnen een kopie van het proces-verbaal bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden, die belast zijn met de handhaving van de milieuwetgeving, vermeld in artikel 16.1.1.”.

Art. 44. In artikel 16.5.10, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt de zinsnede “, die een aanvang neemt op de dag na de vaststelling van het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal”.

Art. 45. In artikel 16.6.1, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de overtredingen van de verplichtingen om te voldoen aan de heffing en aan de administratieve geldboete, vermeld in artikel 50 en 58 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 46. In artikel 16.6.3quinquies, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt de zinsnede : “Wie opzettelijk of,” vervangen door de woorden: “Wie opzettelijk,”.

Art. 47. Artikel 16.6.3septies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 48. In artikel 16.7.8 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zin “De mededeling gebeurt door middel van een kennisgeving.” opgeheven;

2° in het tweede lid wordt het woord “kennisgeving” vervangen door het woord “mededeling”.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE MINARAAD EN DE
SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

de wijziging van het Milieuhandhavingsdecreet

Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Datum van goedkeuring Minaraad **2 mei 2013**

Datum van goedkeuring SERV **6 mei 2013**

Volgnummer Minaraad **2013 | 22**

Coördinator + e-mailadres **Sandra Sliwa, sandra.sliwa@minaraad.be**

Co-auteur + e-mailadres **Peter Van Humbeeck, pvhumbecck@serv.be**

Mevrouw Joke Schauvliege
Vlaams minister van Leefmilieu, Na-
tuur en Cultuur
Koolstraat 35
1000 Brussel

Datum	6 mei 2013
Uw referentie	K37-U-13/0486
Onze referentie	01/L16/2013/0395
Betreft	Briefadvies over het voorontwerp van decreet houdende wij- ziging van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid

Mevrouw de Minister,

- [1] Minaraad en SERV zijn om advies gevraagd over het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Milieuhandhavingsdecreet (verder: "voorontwerp decreet"). SERV ontving de adviesvraag op 4 april 2013, Minaraad ontving de adviesvraag op 5 april 2013.
- [2] Naar aanleiding van de evaluatie van het Milieuhandhavingdecreet in 2012 hebben de betrokken handhavingsactoren van het beleidsdomein LNE voorstellen tot wijziging en optimalisering van de regelgeving voorgesteld. Op basis hiervan heeft de Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving (VHRM) een advies¹ geformuleerd over deze voorstellen aangevuld met eigen beleidsaanbevelingen. Op 19 april 2012 hebben Minaraad en SERV op eigen initiatief een gezamenlijk advies² uitgebracht inzake de evaluatie van het milieuhandhavingsbeleid. Deze adviezen werden samengebracht in een

¹ VHRM, Evaluatie decreet van 21 december 2007 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel XVI "Toezicht, handhaving en veiligheidsmaatregelen" (Milieuhandhavingsdecreet), 25 april 2012:
<http://www.vhrm.be/documenten/adviezen/adv-12.1.10008-de-nota-evaluatie-milieuhandhavingsdecreet-vhrm.pdf>.

² MINARAAD en SERV, Advies van 19 april 2012 over de evaluatie van het milieuhandhavingsbeleid :
<http://www.minaraad.be/adviezen/2012/evaluatie-milieuhandhavingsbeleid>;
<http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-milieuhandhavingsbeleid>.

conceptnota³, met zowel beleidsaanbevelingen als juridisch-technische aanbevelingen tot optimalisering van het Vlaamse milieuhandhavingsbeleid, die op 20 juli 2012 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het voorliggend voorontwerp decreet vertaalt deze voorstellen in regelgeving.

- [3] De raden waarderen dat het voorliggende voorontwerp een aantal aanbevelingen uit hun eerder advies vertaalt in wijzigingsvoorstellen van het milieuhandhavingsdecreet. Zij beklemtonen echter dat een betere milieuhandhaving ook andere maatregelen vergt dan louter juridische. Het eerdere gezamenlijke advies van SERV en Minaraad bevatte concreet heel wat cruciale aanbevelingen waarvoor niet zozeer of alleen juridische maar vooral organisatorische, procesmatige, communicatie- of beleidsmatige initiatieven nodig zijn. Voorbeelden zijn programmatorisch handhaven (wat vooral een proces is), een risicobenadering hanteren, doelgericht handhaven, de kwaliteit en kenbaarheid van de milieuwetgeving vergroten (inclusief handhaafbaarheidstoets), de versnippering van het handhavingslandschap wegwerken, de kwaliteit van de gemeentelijke handhaving verbeteren enz. De raden vragen dan ook dat parallel aan de wijzigingsvoorstellen werk wordt gemaakt van de nodige andere initiatieven om te komen tot een effectiever, efficiënter, coherenter en rechtmatiger milieuhandhavingsbeleid. Zij verwijzen terzake naar hun eerder gezamenlijk advies.
- [4] Artikel 2 van voorliggend voorontwerp decreet verruimt de definitie van een milieu-inbreuk: het criterium dat het om een schending van een administratieve verplichting moet gaan wordt geschrapt waardoor meer schendingen gedepenaliseerd kunnen worden. De raden erkennen dat een verdere depenalisering mogelijkheden biedt voor een effectievere en efficiëntere handhaving van het milieubeheerrecht maar benadrukken tegelijk dat hier omzichtig moet mee worden omgegaan. Het onderscheid tussen milieuinbreuken en milieumisdrijven is immers wezenlijk en heeft verregaande maatschappelijke gevolgen. De raden vinden het in die zin een goede zaak dat ook in de toekomst alle gedepenaliseerde overtredingen blijvend opgenomen worden op een limitatieve lijst in de vorm van bijlagen bij het Milieuhandhavingsbesluit. Een wijziging van deze bijlagen vereist volgens de raden een grondig debat met alle betrokken partijen. Milieumisdrijven die op basis van de criteria in de geactualiseerde prioriteitennota vervolgings-

³ Conceptnota aan de leden van de Vlaamse Regering betreffende de evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet, 20 juli 2012 :

[http://www.vvsg.be/Lists/Nieuws/Attachments/1613/SV%20d766%20-%20Conceptnota%20%20Evaluatie%20Milieuhandhavingsdecreet%20\(VI%20Req%2020-07-2012\).pdf](http://www.vvsg.be/Lists/Nieuws/Attachments/1613/SV%20d766%20-%20Conceptnota%20%20Evaluatie%20Milieuhandhavingsdecreet%20(VI%20Req%2020-07-2012).pdf).

beleid⁴ als prioritair worden beoordeeld, worden volgens de raden beter niet gedepenaliseerd.

- [5] Artikel 3 voorontwerp decreet voert een algemene termijnregeling in. De in het voorontwerp decreet voorziene termijnregeling wijkt licht af van de termijnregeling in artikel 4.1.2 DABM. Het lijkt de raden wenselijk om de termijnregeling af te stemmen op de regeling in artikel 4.1.2 DABM.

Het nieuwe artikel 16.1.3 §3 Milieuhandhavingsdecreet stelt dat "als een schriftelijke mededeling de handeling is die gedaan moet worden binnen een bepaalde termijn, geldt de termijn voor het *verzenden of afgeven*". Aangezien een brief pas wordt "afgegeven" een dag / enkele dagen na verzending en aangezien er gewerkt wordt met kalenderdagen (en niet met werkdagen) kan deze bepaling volgens de raden leiden tot discussie.

- [6] Artikel 4 van het voorontwerp decreet voorziet in de overschakeling van een jaarlijks naar een vijfjaarlijks strategisch milieuhandhavingsprogramma. De raden vinden dit een positieve evolutie. Het versterken van de programmatorische handhaving was immers een van de prioritaire aanbevelingen in het advies van de raden naar aanleiding van de evaluatie van het Milieuhandhavingsdecreet. Het strategische milieuhandhavingsprogramma mag echter niet beperkt blijven tot het louter bundelen van de individuele handhavingsprogramma's⁵. Een strategisch meerjarenprogramma moet het niveau van de individuele programma's overstijgen en ook sector- en beleidsniveau overschrijdende prioriteiten bevatten. Verder vinden de raden het belangrijk dat de bepaling in het huidige decreet " *het milieuhandhavingsprogramma kan eveneens aanbevelingen bevatten inzake de handhaving van het milieurecht op provinciaal en gemeentelijk niveau, alsook inzake de samenwerking tussen deze beleidsniveaus*⁶" behouden blijft in het nieuwe strategische handhavingsprogramma.

- [7] Artikel 6 voorontwerp decreet stelt dat provinciale toezichthouders, als ze daarvoor de toestemming hebben, voortaan ook toezicht kunnen uitoefenen in een andere provincie. Zoals de memorie terecht stelt, laat een uitbreiding van het werkingsgebied toe dat toezichthouders zich specialiseren, alsook een werkverdeling in weekends en vakantieperiodes. De raden vinden de voorziene uitbreiding van het werkingsgebied van provinciale toezichthouders dan ook positief en vragen een gelijkaardige uitbreiding van het werkingsgebied te voorzien voor toezichthouders van politiezones.

⁴ Vlaams minister voor Leefmilieu Schauvliege en federaal minister voor Justitie Turtelboom ondertekenden de Prioriteitennota Vervolgingsbeleid milieurecht in het Vlaams Gewest 2012 op 18 maart 2013: <http://www.vhrm.be/ondertekening-nota.pdf>.

⁵ Zoals gesuggereerd door de formulering in artikel 4 voorontwerp decreet.

⁶ Zoals opgenomen in het huidige artikel 16.2.4 van het Milieuhandhavingsdecreet.

- [8] Artikel 8 van het voorontwerp decreet voorziet dat gemeentelijke toezichthouders zich mogen laten ondersteunen door gewestelijke toezichthouders. Aangezien de term "gemeentelijke toezichthouders" enkel betrekking heeft op de toezichthouders aangesteld binnen de eigen gemeente en niet op de toezichthouders aangesteld in het kader van een intergemeentelijke vereniging of binnen een politiezone, is het volgens de raden correcter om te spreken over "lokale toezichthouders" die wel de drie categorieën omvat⁷. Vooral kleinere gemeenten ondervinden moeilijkheden bij het organiseren van een goede lokale milieuhandhaving en zijn vragende partij voor meer ondersteuning, onder meer in de vorm van een gecentraliseerd en beter uitgebouwd opleidingsaanbod, kennisdeling met het Vlaams Gewest en het ter beschikking stellen van organisatorische middelen (zoals checklists...)⁸. De raden vinden de decretale verankering van de ondersteuning van de lokale toezichthouders door het Vlaams Gewest dan ook een goede zaak, zeker in het licht van de voorziene declassering in het kader van de omgevingsvergunning.

Artikel 15 van het voorontwerp voorziet in de herinvoering van het zogenaamde "hoog toezicht". De raden erkennen de capaciteitsproblemen die een aantal gemeenten ondervindt en op basis hiervan de nood aan de mogelijkheid tot optreden door het Vlaams Gewest in die gevallen waar de gemeente onterecht niet optreedt. Essentieel is dat het Vlaams Gewest hiervoor over de nodige mensen en middelen beschikt. Optreden door het Vlaams Gewest kan volgens de raden enkel in die gevallen waar het gaat om een in de plaats stelling bij gemeentelijke handhavingstekortkomingen.

- [9] Zowel de decretale verankering van de ondersteuning van de lokale toezichthouders door het Vlaams Gewest als de invoering van het hoog toezicht wekken de suggestie dat er een capaciteitsprobleem is op het gemeentelijk niveau. Ook de lokale toezichthouders zelf maken zich zorgen over de onzekerheid en toenemende werklast inzake de op komst zijnde omgevingsvergunning⁹. Ook in het licht van een aantal andere evoluties (witboek interne staatshervorming, project-m.e.r. screening) is een versterking van de kritische massa op gemeentelijk niveau volgens de raden noodzakelijk. Hiervoor moet worden gestreefd naar een meer efficiënte in-

⁷ Artikel 13 §1 Milieuhandhavingsbesluit.

⁸ TRITEL i.o.v. De Vlaamse overheid, « De implementatie van het Milieuhandhavingsdecreet op gemeentelijk niveau »: <http://www.vhrm.be/documenten/studies/adv-12.3.7001-eindrapport-studie-lokale-milieuhandhaving.pdf>. Zie ook de Milieuhandhavingsrapporten van de VHRM van 2010 (<http://www.vhrm.be/documenten/milieuhandhavingsrapport/1mhr-2010.pdf>) en 2011 (<http://www.vhrm.be/documenten/milieuhandhavingsrapport/1mhr2011-de-lr-digitaal.pdf>).

⁹ TRITEL i.o.v. De Vlaamse overheid, « De implementatie van het Milieuhandhavingsdecreet op gemeentelijk niveau », p. 96: <http://www.vhrm.be/documenten/studies/adv-12.3.7001-eindrapport-studie-lokale-milieuhandhaving.pdf>.

zet van mensen en middelen. Intergemeentelijke samenwerking en het herdenken van de toewijzing van bevoegdheden, zijn hiervoor interessante mogelijkheden.

- [10] Artikel 13 voert de mogelijkheid in om samen met bestuurlijke maatregelen een bestuurlijke dwangsom op te leggen. Artikels 28-30 concretiseren een aantal aspecten inzake het opleggen van een dwangsom. De dwangsom is volgens de raden een potentieel zeer effectief maar zwaar instrument waar niet lichtzinnig mee mag worden omgesprongen. Het voorontwerp decreet voorziet dat de Vlaamse Regering de nadere regels bepaalt met betrekking tot de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de modaliteiten ervan vastlegt. De regering brengt ook binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze bepaling verslag uit aan het Vlaams Parlement over de wijze waarop de bestuurlijke dwangsom is toegepast waarbij eventueel voorstellen tot aanpassing gedaan worden.

De raden zijn in principe voorstander van het invoeren van een dwangsom maar wijzen op het belang van een Vlaams kader. Er moet worden voorzien in een coherent beleidskader dat duidelijk aangeeft wanneer de bestuurlijke dwangsom kan worden toegepast en dat, om de uniformiteit en rechtszekerheid van de handhaving niet in gevaar te brengen, geen aanleiding kan geven tot verschillende interpretaties. Inzake de invulling van dit beleidskader verwijzen de raden naar hun advies van 19 april 2012 waarin de raden de bestuurlijke dwangsom zien als alternatief voor bestuursdwang in duidelijke gevallen van zware milieumisdrijven (zoals bijv. illegale opslag of verwijdering van gevaarlijk afval), mogelijk opgenomen op een limitatieve lijst, die onmiddellijk ingrijpen door de overheid verantwoordt. De prioriteitennota vervolgingsbeleid kan hiervoor als inspiratie dienen.

De in het voorontwerp decreet voorziene regeling laat enkel toe om een dwangsom op te leggen samen met het opleggen van bestuurlijke maatregelen. De raden vragen om ook de mogelijkheid te voorzien om bestuurlijke maatregelen na het opleggen te versterken met een dwangsom. Dit biedt de mogelijkheid om de handhaving trapsgewijs te versterken als men merkt dat bestuurlijke maatregelen niet worden uitgevoerd.

Artikel 25 van het voorontwerp decreet regelt het beroep tegen een opgelegde dwangsom. De raden wijzen op een tegenstrijdige formulering in de tekst van het voorontwerp decreet en de memorie van toelichting. Daar waar het voorontwerp decreet stelt dat de minister bepaalt binnen welke termijn de bestuurlijke maatregel moet worden uitgevoerd "wanneer de minister de bestuurlijke maatregel met inbegrip van de bestuurlijke dwangsom volledig of deels gegrond verklaart (de toezichthouder heeft gelijk)" stelt de memorie dat dit het geval is "indien het beroep tegen de bestuurlijke maatregel en de dwangsom door de minister deels of volledig

gegrond verklaard wordt (de beroepsindiener krijgt gelijk)”. De discrepantie tussen het voorontwerp decreet en de memorie van toelichting moet volgens de raden uitgeklaard worden.

De memorie van toelichting bij artikel 13 voorontwerp decreet stelt dat er gepreciseerd dient te worden dat de inning van de dwangsom plaatsvindt op het bestuursniveau waar de dwangsom is opgelegd. De raden vinden deze precisering echter niet terug in het voorontwerp decreet. Het gewijzigde artikel 16.5.1 van het Milieuhandhavingsdecreet wordt volgens de raden best verduidelijkt met een verwijzing naar artikel 94 van het Gemeentedecreet .

- [11] Artikel 26 voorontwerp decreet stelt dat de verzoeker moet vermelden welke verzoeken tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen eventueel al eerder of gelijktijdig zijn ingediend. Dit om te vermijden dat er tegenstrijdige beslissingen worden genomen in geval van “forumshoppen” (waarbij verzoeken tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen worden ingediend bij verschillende bevoegde personen). De raden vroegen in hun advies van 19 april 2012 reeds om in het decreet een bepaling op te nemen op basis waarvan derde-belanghebbenden slechts verschillende verzoeken kunnen indienen voor zover deze geen betrekking hebben op dezelfde feiten. Ingeval verschillende verzoeken tegelijk kunnen worden ingediend, vinden de raden het een effectievere oplossing om te voorzien in een gestroomlijnde procedure waarbij dergelijke verzoeken bijvoorbeeld enkel gericht kunnen worden aan de burgemeester (voor de gemeente) of de provinciegouverneur (voor de provincies en de Vlaamse overheid).

Aangezien op de verzoeker geen bewijslast rust, vinden de raden het positief dat het voorontwerp decreet voorziet in een langere termijn (45 in plaats van 30 dagen) voor de overheid om een gemotiveerde beslissing te nemen over het al of niet opleggen van bestuurlijke maatregelen.

- [12] Toezichthouders stellen milieumisdrijven vast in een proces-verbaal waarvan ze in de huidige regeling verplicht een kopie bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden. Artikels 10 en 43 voorontwerp decreet maken deze gegevensuitwisseling niet langer verplicht maar facultatief. De memorie verduidelijkt dat de Vlaamse Regering evenwel nog steeds kan bepalen in welke gevallen het bezorgen van een kopie van het proces-verbaal verplicht blijft. Gelet op het belang van informatie-uitwisseling tussen verschillende handhavingsactoren, is het volgens de raden essentieel dat het decreet minstens de mogelijkheid hiervoor voorziet. Het opnemen van informatie over gestelde handhavingshandelingen in een centrale databank die toegankelijk is voor alle toezichthoudende actoren (zonder dat hierbij informatie wordt vrijgegeven over de inhoud van deze handelingen) kan volgens de raden een geïntegreerde handhaving bevorderen.

De raden vinden het geen goed idee om de verwijzing naar de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie te schrappen. Dit voorbehoud is gebruikelijk in sectorale handhavingswetgevingen. Hoewel de memorie van toelichting verduidelijkt dat dit niet de bedoeling is, menen de raden dat het schrappen van deze bepaling verkeerdelijk de indruk kan geven dat alleen ambtenaren en niet langer de politie milieumisdrijven kunnen vaststellen.

- [13] De procureur beschikt over een termijn van 180 dagen om te beslissen over de al dan niet strafrechtelijke behandeling van een milieumisdrijf. Op basis van huidig artikel 16.4.32 Milieuhandavingsdecreet is een herinnering door de verbalisant aan het nakende verstrijken van deze termijn een noodzakelijke voorwaarde voor een eenmalige verlenging van deze termijn met 180 dagen. Artikel 34 voorontwerp decreet maakt de herinnering door de verbalisant niet langer noodzakelijk voor het verlengen van de beslissingstermijn van de procureur. Aangezien het uitblijven van een herinnering door de verbalisant in de huidige regeling impliceert dat het milieumisdrijf zonder beslissing van de procureur na 180 dagen niet meer bestuursrechtelijk kan worden behandeld, vinden de raden het goed dat de herinnering door de verbalisant niet langer verplicht is. Anderzijds wijzen de raden nogmaals op het belang van een snelle beslissing en communicatie daarvan aan het bestuur.

Hoogachtend,

Bert De Wel
voorzitter Minaraad

Ann Vermorgen
voorzitter SERV

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 24 mei 2013

Voorontwerp van decreet tot wijziging van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 16.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1 wordt punt a) opgeheven;

2° in punt 2 worden de woorden “die strafrechtelijk kan worden bestraft” vervangen door de woorden “waarop een straf is gesteld”;

3° punt 3 wordt vervangen door wat volgt:

“3° kennisgeving: een schriftelijke mededeling die gedaan kan worden ofwel door middel van een aangetekende brief met ontvangstbewijs ofwel door middel van afgifte tegen ontvangstbewijs;”;

4° er wordt een punt 7 toegevoegd dat luidt als volgt:

“7° de schending van een milieuvoorschrift: schending van een voorschrift als vermeld in artikel 16.1.1, met uitzondering van de schendingen, vermeld in artikel 16.6.1, §1, tweede lid, 2° tot en met 6°.”.

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.1.3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.3. §1. Bij de berekening van termijnen is de dies a quo, de dag waarop het feit plaatsvindt dat het uitgangspunt is voor de berekening van de termijn, niet inbegrepen in de termijn, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling. De dies ad quem, de vervalddag van de termijn, is altijd inbegrepen in de termijn, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling.

Als de vervalddag een zaterdag, zondag of feestdag is, verschuift de vervalddag naar de eerstvolgende werkdag.

De termijnen worden berekend in kalenderdagen, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling.

§2. Als een schriftelijke mededeling het startpunt is voor een termijn en gedaan is door middel van een aangetekende brief met ontvangstbewijs, begint de termijn te lopen de derde werkdag na de dag waarop de verzending heeft plaatsgevonden.

Als een schriftelijke mededeling het startpunt is voor een termijn en gedaan is door afgifte tegen ontvangstbewijs, begint de termijn te lopen de dag na de dag van de afgifte.

§3. Als een schriftelijke mededeling de handeling is die gedaan moet worden binnen een bepaalde termijn, geldt de termijn voor de verzending of afgifte, behoudens andersluidende bepaling.

§4. Als voor de schriftelijke mededeling geen bijzondere vormvereisten zijn gesteld, dan is verzending met een niet-aangetekende brief toegelaten. In dat geval berust bij eventuele betwisting over de datum van de verzending de bewijslast bij de verzender.”.

Art. 4. Artikel 16.2.4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.2.4. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving coördineert de opmaak van een vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma dat de handhavingsprioriteiten van de handhavingsinstanties, vermeld in dit decreet, bundelt. De handhavingsinstanties stellen daarvoor zelf een individueel vijfjaarlijks handhavingsprogramma op dat op eenvoudig verzoek wordt bezorgd aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

In het milieuhandhavingsprogramma worden ook de strategische en operationele doelstellingen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving vermeld die jaarlijks worden geëvalueerd in het milieuhandhavingsrapport.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving legt het milieuhandhavingsprogramma ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels vaststellen voor de inhoud, de opstelling, de verspreiding en de actualisering van het milieuhandhavingsprogramma. De Vlaamse Regering kan eveneens nadere regels vaststellen voor de afstemming van het milieuhandhavingsprogramma met andere beleidsdocumenten .”.

Art. 5. In titel XVI, hoofdstuk III, afdeling I, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een onderafdeling IIbis ingevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling IIbis. Provinciale toezichthouders”.

Art. 6. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in onderafdeling IIbis, ingevoegd bij artikel 5, een artikel 16.3.7bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.3.7bis. De provinciale toezichthouders kunnen toezicht uitoefenen in de eigen provincie, of in een andere provincie, als ze daarvoor toestemming hebben gekregen van de deputatie van die andere provincie.”.

Art. 7. Aan artikel 16.3.14 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Toezichthouders mogen gedurende de tijd die noodzakelijk is voor het onderzoek, het vervoer, het gebruik en de verwerking van zaken verbieden zonder dat hen hiervoor kosten worden aangerekend.”.

Art. 8. Aan artikel 16.3.18 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Gemeentelijke toezichthouders mogen zich laten ondersteunen door gewestelijke toezichthouders. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen .”

Art. 9. In artikel 16.3.22 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden “milieu-inbreuk of een milieumisdrijf” vervangen door de woorden “schending van een milieuvoorschrift”.

Art. 10. Artikel 16.3.24 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.3.24. De toezichthouders stellen de milieumisdrijven vast in een proces-verbaal, dat ze onmiddellijk bezorgen aan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waar het milieumisdrijf is gepleegd.

De toezichthouders kunnen een kopie van het proces-verbaal bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden, die belast zijn met de handhaving van de regelgeving, vermeld in artikel 16.1.1, eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen van het proces-verbaal, alsook welke andere overheden geïnformeerd kunnen worden over de vastgestelde milieumisdrijven en de wijze waarop dat moet gebeuren.

De Vlaamse Regering kan bepalen in welke gevallen de toezichthouders een kopie van het proces-verbaal moeten bezorgen.”.

Art. 11. In artikel 16.3.25, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt de zinsnede “, die een aanvang neemt op de dag na de vaststelling van het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal”.

Art. 12. Artikel 16.3.27 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.3.27. Als toezichthouders bij de uitoefening van hun toezichtopdracht een schending van een milieuvoorschrift vaststellen, kunnen zij de vermoedelijke overtreder en eventuele andere betrokkenen aanmanen om de nodige maatregelen te nemen om die schending te beëindigen, de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of een herhaling ervan te voorkomen.”

Art. 13. Aan artikel 16.4.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Samen met bestuurlijke maatregelen kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval dat de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd.”.

Art. 14. In artikel 16.4.5 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “milieu-inbreuk of milieumisdrijf” worden vervangen door de woorden “schending van een milieuvoorschrift”;

2° tussen het eerste en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, dat luidt als volgt: “Bestuurlijke maatregelen kunnen worden opgelegd ten aanzien van degene die een milieuvoorschrift heeft geschonden alsook ten aanzien van diens opdrachtgever.”

Art. 15. Aan artikel 16.4.6. van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Wanneer de burgemeester, de provinciegouverneur of de gemeentelijke toezichthouders geen of geen afdoende bestuurlijke maatregelen opleggen, kunnen de bevoegde gewestelijke toezichthouders bestuurlijke maatregelen opleggen.”

Art. 16. In artikel 16.4.7, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “aan de vermoedelijke overtreder” opgeheven;

2° in punt 1° worden de woorden “de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “de schending van een milieuvoorschrift”;

3° in punt 2° worden de woorden “aan de vermoedelijke overtreder” opgeheven;

4° in punt 3° worden de woorden “de vermoedelijke overtreder” vervangen door de woorden “degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”;

5° in punt 3° worden de woorden “de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “de schending van een milieuvoorschrift”.

Art. 17. In artikel 16.4.7, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008 en het decreet van 23 december 2010, worden in lid 1, punt 5°, eerste en tweede zin, de woorden “de overtreder” telkens vervangen door de woorden “degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”.

Art. 18. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.4.8bis ingevoegd, dat luidt als volgt :

“Art. 16.4.8bis. Bestuurlijke maatregelen kunnen worden opgelegd binnen een termijn van vijf jaar nadat door een toezichthouder over de schending van een milieuvoorschrift een verslag van vaststelling of een proces-verbaal is opgesteld en afgesloten.”.

Art. 19. In artikel 16.4.10, §4, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt het woord “voorschriften” vervangen door het woord “milieuvoorschriften”.

2° in punt 2° worden de woorden “de milieu-inbreuk of het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “de schendingen van een milieuvoorschrift”.

Art. 20. In artikel 16.4.10, §4bis, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in lid 1, eerste en tweede zin, wordt tussen het woord “overtreder” en het woord “of” telkens de woorden “, de opdrachtgever” ingevoegd;

2° in lid 2 wordt tussen het woord “overtreder” en het woord “afwezig” de woorden “of de opdrachtgever” ingevoegd;

3° in lid 3 worden de woorden “in geval van afwezigheid van de vermoedelijke overtreder” opgeheven.

Art. 21. In artikel 16.4.11 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden “vermoedelijke overtreders” vervangen door het woord “degene”.

Art. 22. In artikel 16.4.14 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Degene aan wie bestuurlijke maatregelen als vermeld in artikel 16.4.7, §1, 1° of 2°, zijn opgelegd, kan een gemotiveerd verzoek tot opheffing van die bestuurlijke maatregelen richten aan degene die de bestuurlijke maatregelen heeft genomen.”.

2° in paragraaf 2 worden de woorden “na de kennisgeving van het gemotiveerde verzoek” vervangen door de woorden “na de verzending of afgifte van het gemotiveerde verzoek”.

Art. 23. In artikel 16.4.15 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “de vermoedelijke overtreder” worden vervangen door de woorden “degene aan wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”;

2° de woorden “ter kennis gebracht” worden vervangen door de woorden “meegedeeld door middel van een aangetekende brief”;

3° de zin “Die termijn gaat in op de dag waarop het besluit werd genomen.” wordt opgeheven.

Art. 24. In titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, van 23 december 2010 en van 25 mei 2012, wordt het opschrift van onderafdeling V vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling V. Beroep tegen bestuurlijke maatregelen of tegen de bestuurlijke dwangsom”

Art. 25. Artikel 16.4.17 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom, kan degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd, beroep indienen bij de minister. De beroepsindiener kan ook beroep indienen tegen de bestuurlijke dwangsom alleen.

Op straffe van onontvankelijkheid wordt het beroep binnen een termijn van veertien dagen vanaf de kennisgeving van het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom ingediend. Het beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen niet.

Binnen een termijn van negentig dagen na de ontvangst van het beroep wordt erover uitspraak gedaan. Mits hiervan kennis wordt gegeven aan de beroepsindiener en de persoon die de bestuurlijke maatregelen heeft opgelegd, kan de minister die termijn eenmalig verlengen met negentig dagen. Bij gebrek aan tijdige beslissing vervallen de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel gegrond verklaart, vervalt de bestuurlijke dwangsom automatisch.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met in begrip van de bestuurlijke dwangsom deels gegrond verklaart, vermeldt de beslissing binnen welke termijn de bestuurlijke maatregel moet worden uitgevoerd.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met in begrip van de bestuurlijke dwangsom ongegrond verklaart, blijft de termijn van de bestuurlijke maatregel onveranderd.

De opgelegde dwangsom is dan slechts opeisbaar op het ogenblik de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moet zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering regelt de verdere voorwaarden van het beroep.”.

Art. 26. In artikel 16.4.18 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden de woorden “milieu-inbreuk of milieumisdrijf” vervangen door de woorden “schending van een milieuvoorschrift”;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het verzoek vermeldt de verzoeken die eventueel al eerder bij een persoon als vermeld in artikel 16.4.6, zijn ingediend.”;

3° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De personen die om bestuurlijke maatregelen verzoeken, worden zo spoedig mogelijk en in elk geval binnen een termijn van vijfenveertig dagen na de ontvangst van het verzoek door de personen, vermeld in artikel 16.4.6, op de hoogte gebracht van de beslissing over het al dan niet nemen van bestuurlijke maatregelen en de redenen daarvoor.”.

Art. 27. Aan titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, van 23 december 2010 en van 25 mei 2012, wordt een onderafdeling VII toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling VII. Bestuurlijke dwangsom”.

Art. 28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in onderafdeling VII, ingevoegd bij artikel 27, een artikel 16.4.18bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18bis. Samen met de bestuurlijke maatregelen kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd.

De personen die volgens dit decreet bevoegd zijn om bestuurlijke maatregelen op te leggen, zijn ook bevoegd om een bestuurlijke dwangsom op te leggen.

De dwangsom is van rechtswege opeisbaar als de tijd is verstreken waarin de bestuurlijke maatregel moest worden uitgevoerd.”.

Art. 29. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in dezelfde onderafdeling VII een artikel 16.4.18ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18ter. De bestuurlijke dwangsom wordt schriftelijk opgelegd. Het besluit houdende de bestuurlijke dwangsom vermeldt de motieven die aan de bestuurlijke dwangsom ten grondslag liggen, alsook de hoogte en de modaliteiten ervan.

De bestuurlijke dwangsom kan opgelegd worden per tijdseenheid alsook per opgelegde maatregel.

Als de bestuurlijke dwangsom wordt opgelegd per tijdseenheid of per opgelegde maatregel, kan een maximumplafond van het te betalen bedrag vermeld worden.

De Vlaamse Regering bepaalt nadere regels met betrekking tot de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de modaliteiten ervan.

De Vlaamse Regering bezorgt binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze bepaling inzake de bestuurlijke dwangsom aan het Vlaams Parlement een verslag over de wijze waarop de bestuurlijke dwangsom is toegepast en doet eventueel voorstellen tot aanpassing van deze bepaling.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in dezelfde onderafdeling VII een artikel 16.4.18quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18quater. De opheffing van de bestuurlijke maatregelen, vermeld in de artikelen 16.4.11 tot en met 16.4.15, brengt automatisch de opheffing van de bestuurlijke dwangsom met zich mee.”.

Art. 31. In artikel 16.4.25 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt aan het eerste lid de volgende zin toegevoegd:

“Als overtreder wordt beschouwd degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diens opdrachtgever.”.

Art. 32. In artikel 16.4.26 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt het woord “nettovermogensvoordeel” vervangen door het woord: “brutovermogensvoordeel”.

Art. 33. In artikel 16.4.30 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “na de vaststelling van het milieumisdrijf” worden vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat over het milieumisdrijf werd opgesteld”;

2° de woorden “na de vaststelling van de milieu-inbreuk” worden vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het verslag van vaststelling dat over de milieu-inbreuk werd opgemaakt”.

Art. 34. In artikel 16.4.32, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt de zinsnede”, en na hiertoe eerst voorafgaandelijk te zijn herinnerd door de verbalisant,” opgeheven.

Art. 35. In artikel 16.4.36, §4, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2012, wordt het woord “kennisgeving” vervangen door de woorden “aangetekende brief”.

Art. 36. In artikel 16.4.37, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zin “De gewestelijke entiteit geeft aan de vermoedelijke overtreder kennis van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.” wordt vervangen door de zin “De gewestelijke entiteit brengt de vermoedelijke overtreder door middel van een kennisgeving op de hoogte van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.”;

2° de zin “Deze termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.” wordt opgeheven.

Art. 37. In artikel 16.4.43, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zin “Van haar beslissing geeft de gewestelijke entiteit binnen een termijn van tien dagen kennis aan de vermoedelijke overtreder.” wordt vervangen door de zin “De gewestelijke entiteit brengt de vermoedelijke overtreder door middel van een kennisgeving op de hoogte van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.”;

2° de zin “Die termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.” wordt opgeheven.

Art. 38. Aan artikel 16.5.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bestuurlijke dwangsommen worden ook geïnd en ingevorderd door het Vlaams Ministerie van Leefmilieu, Natuur en Energie ten voordele van het MINA-fonds.”

Art. 39. In artikel 16.5.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als het dwangbevel betrekking heeft op kosten, vermeld in artikel 16.5.1, §1, tweede lid, die door de toezichthouders van de OVAM zijn gemaakt, gebeurt in afwijking hiervan het verzet door de OVAM te laten dagvaarden.”.

2° in paragraaf 2 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“Het verzet schorst de tenuitvoerlegging. Het Vlaamse Gewest of de OVAM kan de rechter verzoeken om de schorsing van de tenuitvoerlegging op te heffen.”;

3° aan paragraaf 2 worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

Een beroep tegen een dwangbevel kan alleen worden ingesteld met betrekking tot geschillen die in verband met de tenuitvoerlegging van het dwangbevel rijzen. Die geschillen worden voor de beslagrechter gebracht.”;

4° in paragraaf 3 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Op grond van het uitvoerbaar verklaard dwangbevel en tot zekerheid van voldoening van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1, hebben het Vlaamse Gewest en de OVAM een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de schuldenaar en kunnen ze een wettelijke hypotheek nemen als daarvoor vatbare en in het Vlaamse Gewest gelegen of geregistreerde goederen van de schuldenaar.”.

Art. 40. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.5.2bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 16.5.2bis. In afwijking van artikel 16.5.2 kan de ambtenaar, vermeld in artikel 16.5.2, §1, beslissen af te zien van de invordering van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1 §1, 2^e lid, als de invorderingskosten groter zijn dan het terug te vorderen bedrag of als niet kan worden vastgesteld wie de overtreder is

Art. 41. Artikel 16.5.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.5.3. De bevoegdheid om over te gaan tot invordering van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1, §1, eerste en derde lid, verjaart na verloop van

driehonderdvijfenzestig dagen. Die termijn gaat in op de dag die volgt op de dag waarop deze bedragen en kosten moesten worden betaald.

De bevoegdheid om over te gaan tot invordering van de kosten van de maatregelen, vermeld in artikel 16.5.1, §1, tweede lid, verjaart door verloop van vijf jaar vanaf de dag dat de maatregelen geheel zijn voltooid.

De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 2244 tot en met 2280 van het Burgerlijk Wetboek.”.

Art. 42. In artikel 16.5.7 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Ze zijn bevoegd om hun opdrachten te vervullen op het grondgebied van het gehele Vlaamse Gewest.”.

Art. 43. Artikel 16.5.9 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“De gewestelijke milieuopsporingsambtenaren kunnen een kopie van het proces-verbaal bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden, die belast zijn met de handhaving van de milieuwetgeving, vermeld in artikel 16.1.1.”.

Art. 44. In artikel 16.5.10, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt de zinsnede “, die een aanvang neemt op de dag na de vaststelling van het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal”.

Art. 45. In artikel 16.6.1, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de overtredingen van de verplichtingen om te voldoen aan de heffing en aan de administratieve geldboete, vermeld in artikel 50 en 58 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 46. In artikel 16.6.3quinquies, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt de zinsnede : “Wie opzettelijk of,” vervangen door de woorden: “Wie opzettelijk,”.

Art. 47. Artikel 16.6.3septies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 48. Artikel 16.6.9. van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid wordt vervangen door wat volgt:

“De gemachtigde ambtenaar kan, op kosten van de persoon die veroordeeld werd tot het uitvoeren van de herstelmaatregel, het vonnis of het arrest zelf uitvoeren als deze

persoon de herstelmaatregel niet binnen de door de rechter bepaalde termijn is nagekomen.”

Art. 49. In artikel 16.7.8 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zin “De mededeling gebeurt door middel van een kennisgeving.” opgeheven;

2° in het tweede lid wordt het woord “kennisgeving” vervangen door het woord “mededeling”.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE afdeling Wetgeving

advies 53.427/3
van 1 juli 2013

over

een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van titel XVI van het
decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake
milieubeleid’

Op 27 mei 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 2 juli 2013, een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘tot wijziging van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 18 juni 2013. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Bruno SEUTIN, staatsraden, Jan VELAERS en Lieven DENYS, assessoren, en Annemie Goossens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 1 juli 2013.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe titel XVI van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ te wijzigen teneinde het toezicht op en de handhaving van de milieuregelgeving te verruimen.

Die wijzigingen komen in grote lijnen hierop neer:

- er wordt een nieuw instrument ingevoerd, namelijk de bestuurlijke dwangsom die samen met bestuurlijke maatregelen kan worden opgelegd als de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd;
- de raadgevingen ter voorkoming, de aanmaningen ter beëindiging, ter ongedaanmaking van de gevolgen of ter voorkoming van herhaling en de bestuurlijke maatregelen worden niet langer gekoppeld aan de milieu-inbreuken en de milieumisdrijven, maar aan de “schending van een milieuvoorschrift”;
- de bestuurlijke handhaving wordt uitgebreid tot de opdrachtgever van degene die een milieuvoorschrift heeft geschonden en tot de opdrachtgever van degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd.

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

3. Het ontwerp bevat een aantal regels betreffende onder meer de strafrechtelijke handhaving van de regelgeving inzake leefmilieu. Zo wordt in de ontworpen artikelen 16.3.24, tweede lid,² en 16.5.9³ van het decreet van 5 april 1995 respectievelijk de toezichthouder en de gewestelijke milieuopsporingsambtenaar gemachtigd, als zij een milieumisdrijf hebben vastgesteld, om een kopie van het proces-verbaal te bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden die belast zijn met de handhaving van de regelgeving vermeld in artikel 16.1.1 (eerste lid) van hetzelfde decreet.

Met die ontworpen bepalingen wordt voorzien in een uitzondering op het beginsel van het geheim van het strafonderzoek en gaat de decreetgever zijn bevoegdheid op strafrechtelijk vlak zoals omschreven in artikel 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Artikel 10 van het ontwerp.

³ Artikel 43 van het ontwerp.

hervorming der instellingen' te buiten. De decreetgever kan deze bepalingen slechts aannemen zo hij een beroep kan doen op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Het verdient aanbeveling om in de memorie van toelichting aan te tonen dat effectief aan de toepassingsvoorwaarden van dat artikel is voldaan.

ALGEMENE OPMERKINGEN

4.1. Artikel 2, 4°, van het ontwerp strekt ertoe aan artikel 16.1.2 van het decreet van 5 april 1995 een 7° toe te voegen waarin een definitie wordt gegeven van de term “schending van een milieuvoorschrift”.

Deze term wordt in heel wat bepalingen van het decreet van 5 april 1995 ingevoegd ter vervanging van de termen “milieu-inbreuk” of “milieumisdrijf”.⁴ De artikelen van dat decreet waarin deze wijzigingen worden aangebracht, hebben betrekking op de raadgevingen en de aanmaningen ter voorkoming en vaststelling van milieu-inbreuken en milieumisdrijven (artikelen 9 en 12 van het ontwerp) en op het handavingsinstrument van de “bestuurlijke maatregelen” (artikelen 14, 1° en 2°, 16, 2° en 5°, 18, 19, 2°, en 26, 1°, van het ontwerp).

Door deze wijzigingen wordt de mogelijkheid om bestuurlijke maatregelen op te leggen die zijn bepaald in artikel 16.4.7 van het decreet van 5 april 1995, enorm uitgebreid. In dat verband wenst de Raad van State de aandacht van de stellers van het ontwerp te vestigen op het volgende.

4.2. De bestuurlijke maatregelen die met toepassing van artikel 16.4.7, § 2, van het decreet van 5 april 1995 kunnen worden opgelegd, kunnen onder meer het volgende inhouden: verbod op het gebruik van of de verzegeling van gebouwen, installaties, machines, toestellen, transportmiddelen, containers, terreinen en alles wat zich daarin of daarop bevindt, alsook de volledige of gedeeltelijke sluiting van een inrichting.

Deze maatregelen kunnen voor de betrokkene zeer ingrijpend zijn: het materiaal en materieel zal immers niet zelden een middel zijn om een inkomen te verwerven. In het licht van de vereisten inzake de bescherming van het eigendomsrecht (zie onder meer artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag over de rechten van de mens), dienen de stellers van het ontwerp zich af te vragen of er wel voldoende redenen zijn om aan het bestuur de bevoegdheid te verlenen tot het nemen van dergelijke maatregelen voor alle schendingen van milieuvoorschriften.

In elk geval dient de bedoelde inmenging in het eigendomsrecht met de nodige waarborgen te worden omgeven. Het ontwerp zou aldus nader moeten bepalen in welke omstandigheden tot dergelijke ingrijpende maatregelen kan worden overgegaan.

4.3. Daarenboven dient, in geval van betwisting, de betrokkene, gelet op artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens (hierna: EVRM) en artikel 14, lid 1,

⁴ Zie de artikelen 9, 12, 14, 1° en 2°, 16, 2° en 5°, 18, 19, 2°, en 26, 1°, van het ontwerp.

van het Internationaal Verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten, in de mogelijkheid te zijn om die betwisting aan de beoordeling van een rechter te onderwerpen.

De persoon tegen wie bestuurlijke maatregelen worden opgelegd, met inbegrip desgevallend van een bestuurlijke dwangsom, kan tegen die beslissing een administratief beroep instellen bij de minister (ontworpen artikel 16.4.17).⁵⁻⁶ Dit beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen niet.

Het gegeven dat een administratief beroep moet worden ingesteld bij een hogere bestuurlijke overheid alvorens de zaak bij een gerechtelijke overheid aanhangig kan worden gemaakt, is op zich niet onaanvaardbaar.⁷

Wanneer de vermoedelijke overtreder de rechtsgevolgen van een bestuurlijke beslissing reeds moet ondergaan vooraleer hij zijn bezwaren daartegen kan voorleggen aan een rechtscollège, is het van belang dat de betrokkene op korte termijn toegang tot de rechter kan krijgen.

Dienaangaande moet in dit geval worden vastgesteld dat, nadat het administratief beroep is ingesteld, de minister over een termijn van negentig dagen beschikt om daarover uitspraak te doen, en de minister die termijn nog eens met negentig dagen kan verlengen (ontworpen artikel 16.4.17, derde lid). De beslissing over het administratief beroep kan pas dan worden bestreden.

Het komt de Raad van State voor dat een dergelijke regeling niet getuigt van een grote bekommernis voor het waarborgen van een effectieve jurisdictionele bescherming, binnen een redelijke termijn. De Raad suggereert om het ontwerp op dit punt te herzien, teneinde de belangen van het bestuur, die nu erg doorwegen, en die van de betrokkene, die wel erg worden aangetast, meer met elkaar in evenwicht te brengen.

5. De ontworpen wijzigingen strekken er onder meer toe dat bestuurlijke maatregelen voortaan kunnen worden opgelegd aan de opdrachtgever van degene die een milieuvoorschrift heeft geschonden⁸ en dat bestuurlijke geldboeten kunnen worden opgelegd aan de opdrachtgever van degene die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf heeft gepleegd.⁹

Er dient echter te worden vastgesteld dat in het ontwerp geen omschrijving wordt gegeven van het begrip “opdrachtgever”.

Mede in acht genomen dat bestuurlijke geldboeten als administratieve sancties met een strafrechtelijk karakter dienen te worden beschouwd, dient te worden opgemerkt dat onder meer het in de artikelen 12, tweede lid, en 14 van de Grondwet en in artikel 7 van het EVRM vervatte legaliteitsbeginsel in strafzaken, dat ook geldt ten aanzien van administratieve sancties

⁵ Artikel 25 van het ontwerp.

⁶ Nergens wordt bepaald bij welke minister het beroep moet worden ingesteld.

⁷ Zie, onder meer: GwH 16 november 2000, nr. 114/2000, B.17.

⁸ Ontworpen artikel 16.4.5, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 (artikel 14, 2°, van het ontwerp).

⁹ Ontworpen artikel 16.4.25, eerste lid, tweede zin, van het decreet van 5 april 1995 (artikel 31 van het ontwerp).

met een strafrechtelijk karakter, vereist dat de strafwet moet worden geformuleerd in bewoordingen op grond waarvan eenieder, op het ogenblik dat hij een gedrag aanneemt, kan uitmaken of dat gedrag al dan niet strafbaar is.

Het beginsel vereist dat de wetgever in voldoende nauwkeurige, duidelijke en rechtszekerheid biedende bewoordingen bepaalt welke feiten strafbaar worden gesteld zodat, enerzijds, diegene die een gedrag aanneemt, vooraf op afdoende wijze kan inschatten wat het strafrechtelijke gevolg van dat gedrag zal zijn en, anderzijds, aan de rechter geen al te grote beoordelingsbevoegdheid wordt gelaten. Aan het vereiste dat een misdrijf duidelijk moet worden omschreven is slechts voldaan wanneer de rechtzoekende, op basis van de bewoordingen van de relevante bepaling en, indien nodig, met behulp van de interpretatie daarvan door de rechtscollages, kan weten welke handelingen of verzuimen zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid meebrengen, wat dient te worden beoordeeld aan de hand van de elementen eigen aan de bestrafte misdrijven. Bovendien mag erover geen onduidelijkheid bestaan in hoofde van wie een bepaald gedrag strafbaar is.

Wat dat laatste betreft blijkt niet duidelijk uit de ontworpen bepalingen wie als opdrachtgever dient te worden beschouwd. Dient bijvoorbeeld degene die opdracht geeft om bepaalde werken uit te voeren naar aanleiding waarvan, zonder dat dit in de opdracht is vervat, een milieuvoorschrift wordt geschonden of een milieu-inbreuk of milieumisdrijf wordt gepleegd, als opdrachtgever te worden beschouwd? Of wordt veeleer beoogd als opdrachtgever te beschouwen, degene die opdracht geeft om met opzet een milieuvoorschrift te schenden of om een milieu-inbreuk of milieumisdrijf te plegen?

Uit het voorgaande volgt dat in de ontworpen bepalingen duidelijk tot uiting dient te worden gebracht wie als opdrachtgever wordt beschouwd.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 2

6.1. In artikel 16.1.2, 1°, van het decreet van 5 april 1995 wordt een omschrijving gegeven van het begrip “milieu-inbreuk”. Artikel 2, 1°, van het ontwerp strekt ertoe in dat artikel 16.1.2, 1°, *littera a)* te schrappen, waarin als voorwaarde wordt bepaald dat een milieu-inbreuk “exclusief een schending [betreft] van administratieve verplichtingen zoals bepaald in de milieuwetgeving, vermeld in artikel 16.1.1, eerste lid”.

Gevraagd wat precies de weerslag is van deze wijziging op de kwalificatie als “milieu-inbreuk”, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De opheffing van dit punt maakt het mogelijk de categorie van milieu-inbreuken te verruimen. Lichte vergrijpen die geen schending van een administratieve verplichting uitmaken, kunnen momenteel niet gedepenaliseerd worden. De schrapping van de voorwaarde van de administratieve verplichting zal vooral impact hebben voor het milieubeheerrecht en maakt mogelijk dat bv artikel 35 §2, 1°, van het decreet Natuurbehoud dat het beoefenen van groepssporten binnen natuurreservaten verbiedt, gedepenaliseerd wordt. De toepassing van de verdere mogelijkheden in het milieuhygiënerecht wordt onderzocht maar zal wellicht beperkt zijn.”

6.2. De ontworpen schrapping van artikel 16.1.2, 1°, a), van het decreet van 5 april 1995 en de gevolgen ervan doen de vraag rijzen naar de overeenstemming ervan met richtlijn 2008/99/EG van 19 november 2008 van het Europees Parlement en de Raad ‘inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht’. Luidens artikel 3, b), van richtlijn 2008/99/EG dient ook het bedrijfstoezicht op de procedures en de nazorg voor verwijderingslocaties in bepaalde gevallen strafbaar te worden gesteld. Het is niet duidelijk volgens welk criterium van artikel 16.1.2 deze handelingen zijn uitgesloten van de definitie van “milieu-inbreuk”.

Hierover om nadere toelichting gevraagd, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Wat de vraag betreft naar het mogelijk depenaliseren van gedragingen die overeenkomstig artikel 3 van de richtlijn 2008/99/EG van 19 november 2008 van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (...), niet mogen gedepenaliseerd worden, kan geantwoord worden dat het niet de bedoeling is deze gedragingen als milieu-inbreuk aan te duiden. Het sluitstuk van de regeling bestaat erin dat de gedragingen worden opgenomen in een bijlage bij het Milieuhandhavingsbesluit. De opname van de gedraging in de bijlagen bij het Milieuhandhavingsbesluit maakt, tesamen met de andere voorwaarden voor een milieu-inbreuk, dat een gedraging gedepenaliseerd wordt. Alvorens bepaalde gedragingen op te nemen in de bijlage zal onderzocht worden of zij voorkomen in artikel 3 van de richtlijn 2008/99/EG van 19 november 2008 van het Europees Parlement en de Raad inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht (...).”

7. Bij artikel 2, 4°, van het ontwerp wordt een definitie van de term “schending van een milieuvoorschrift” ingevoegd in artikel 16.1.2 van het decreet van 5 april 1995.

Gevraagd wat de onderlinge verhouding is tussen de begrippen “milieu-inbreuk”, “milieumisdrijf” en “schending van een milieuvoorschrift”, en erop gewezen dat een “schending van een milieuvoorschrift” ruimer lijkt dan “milieu-inbreuk” en “milieumisdrijf” aangezien deze laatste twee bepalingen enkel betrekking hebben op gedragingen in strijd met een voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van titel XVI van het decreet van 5 april 1995, alsook dat een “schending van een milieuvoorschrift” bovendien ruimer lijkt omdat er geen opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de door deze titel gehandhaafde regelgeving nodig is, terwijl dit wel vereist is in geval van een milieumisdrijf en bij een “schending van een milieuvoorschrift” een loutere schending lijkt te volstaan, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De verhouding tussen de begrippen is als volgt: het gaat steeds om gedragingen die een schending uitmaken van de regelgeving opgesomd in artikel 16.1.1 DABM. De zinsnede ‘een schending van een voorschrift als vermeld in artikel 16.1.1’ en de zinsnede ‘gedragingen in strijd met een voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van deze titel’ zijn synoniem aan mekaar.

Het voorontwerp introduceert het begrip ‘schending van een voorschrift’ om aan te geven dat de bestuurlijke handhaving die bestaat uit een louter bestuurlijk handelingspakket gaande van aanmaningen tot bestuurlijke maatregelen enkel tot doel heeft om terug te keren naar een normconforme toestand. De strafrechtelijke vordering en haar afhandeling alsook de bestuurlijke sanctionering staat los van het puur bestuurlijke afhandelingstraject, aangezien de strafrechtelijke en bestuurlijke sanctionering de bestraffing (‘leedtoevoeging’) beogen. Het bestuurlijke traject gaande van aanmaningen tot bestuurlijke maatregelen start vanaf het vaststellen van een ‘schending van een norm’ door een bevoegd persoon.

Er wordt terecht gesteld dat doordat het moreel element ontbreekt bij een schending van een norm, de categorie van de schendingen van een norm ruimer is dan de categorie van milieumisdrijven en milieu-inbreuken (aangezien bij beiden een moreel element aanwezig moet zijn opdat sanctionering mogelijk is).

Opdat toezichthouders een bestuurlijke maatregel kunnen opleggen volstaat een ‘schending van een norm’. Op basis van een loutere ‘schending van een norm’ is het niet mogelijk bestuurlijke geldboetes op te leggen, noch een strafvordering in de klassieke zin in te stellen. Bestuurlijke geldboetes of een strafvordering kunnen enkel na vaststelling van een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf.”

Artikel 4

8. Het ontworpen artikel 16.2.4 van het decreet van 5 april 1995 voorziet in de opmaak van een vijfjaarlijks milieuhandavingsprogramma waarin de handavingsprioriteiten van de handavingsinstanties worden gebundeld. De handavingsinstanties dienen daarvoor zelf een individueel vijfjaarlijks handavingsprogramma op te stellen dat ze op eenvoudig verzoek aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandaving dienen te bezorgen. Het milieuhandavingsprogramma moet worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Gevraagd naar de waarde van een door de Vlaamse Regering goedgekeurd milieuhandavingsprogramma, of het bindende instructies bevat en zo ja voor welke toezichthouders (bijvoorbeeld ook voor de politie en de parketten), alsook wat er dient te

gebeuren als de Vlaamse Regering dat programma niet heeft goedgekeurd, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“1. De waarde van het vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma (art. 4 MHD) is dat van een gentleman's agreement:

Alle actoren die werkzaam zijn in het domein van de milieuhandhaving, en die vertegenwoordigd zijn in de VHRM, zullen bij consensus het vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma goedkeuren.

Dit milieuhandhavingsprogramma zal:

- Enerzijds worden afgestemd op de beleidsnota.

- Anderzijds zal dit milieuhandhavingsprogramma van de VHRM het resultaat zijn van het onderzoek van de VHRM van de gebundelde individuele vijfjaarlijkse milieuhandhavingsprogramma's van de verschillende handhavingsactoren. De VHRM zal op basis van de analyse van de individuele programma's, in haar rol als facilitator van samenwerking, voorstellen formuleren om bijvoorbeeld bepaalde samenwerkingsverbanden te initiëren of te versterken rond een bepaald thema van milieuhandhaving. Concreet zal de VHRM, tijdens de plenaire vergaderingen en tijdens het werkgroepoverleg dat zij organiseert, en die een platform voor overleg vormen tussen alle handhavingsactoren, op zoek gaan naar hiaten, knelpunten, gebrekkige informatiedoorstroming, overlappende bevoegdheden, of andere elementen die een goede coördinatie van en samenwerking tussen de verschillende handhavingsactoren belemmert. Het vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma zal voor dergelijke knelpunten derhalve de gezamenlijke intenties van de actoren formuleren, op middellange termijn (vijf jaar), om tot een efficiëntere, en meer slagkrachtige handhaving te komen. De gezamenlijke intenties van de actoren zullen in het programma worden omschreven als 'aanbevelingen van de VHRM'.

2. Uit een goedgekeurd programma volgen geen bindende instructies voor de actoren. Het betreft immers een gentleman's agreement. Doordat het draagvlak van het programma echter zo breed is (alle handhavingsactoren, zoals vertegenwoordigd in de VHRM), en het programma wordt aangenomen bij consensus (zoals alle beslissingen van de VHRM) zal het programma een bijzondere meerwaarde bieden op het vlak van strategische planning op middellange termijn voor de milieuhandhaving in Vlaanderen. Het draagvlak wordt gecreëerd door de mogelijkheid tot afstemming, communicatie van knelpunten en noden en networking in de fase voorafgaand aan de goedkeuring van het programma. Individuele actoren kunnen dus afstemmen of inspelen op het meerjarenprogramma van de VHRM. Zij zijn er echter niet door gebonden.

3. Voor de politie en het parket vormt het programma uiteraard op geen enkele manier een bindend document. Politie en parket nemen echter wel deel aan de vormgeving en de goedkeuring bij consensus van het programma, via hun vertegenwoordigers in de VHRM.

4. Aangezien het programma wordt goedgekeurd bij consensus, zoals alle beslissingen van de VHRM, kan deze situatie zich niet voordoen.”

Het verdient aanbeveling deze verklaring op te nemen in de memorie van toelichting.

9. Luidens het ontworpen artikel 16.2.4, vierde lid, tweede zin, van het decreet van 5 april 1995 kan de Vlaamse Regering nadere regels bepalen voor de afstemming van het milieuhandhavingsprogramma op andere beleidsdocumenten.

Het is niet duidelijk welke beleidsdocumenten precies worden bedoeld en of het alleen “andere” beleidsdocumenten betreft die te situeren zijn binnen de sector van het leefmilieu.

Artikel 13

10. Luidens het ontworpen artikel 16.4.2, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 kan “[s]amen met bestuurlijke maatregelen (...) een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval dat de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd”.

Gevraagd wat precies de draagwijdte is van het woord “samen” en of dit betekent dat beide steeds tegelijk moeten worden opgelegd in één blijft, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De draagwijdte van het woord samen is dat de bestuurlijke dwangsom enkel tegelijkertijd met een bestuurlijke maatregel kan worden opgelegd. Een bestuurlijke dwangsom kan nooit alleen worden opgelegd.

De oplegging van de bestuurlijke dwangsom en de bestuurlijke maatregel kan (en zal wellicht meestal) in één besluit gebeuren maar kan in principe ook in twee afzonderlijke besluiten (mits ze naar elkaar verwijzen). Het is wel mogelijk om op een bepaalde dag een bestuurlijke maatregel op te leggen en verder op het traject een bestuurlijke dwangsom. Wanneer men merkt dat een bestuurlijke maatregel niet wordt uitgevoerd, kan men een nieuwe bestuurlijke maatregel opleggen waaraan een dwangsom is gekoppeld indien niet binnen de voorziene termijn is uitgevoerd.”

Artikel 18

11.1. Luidens het ontworpen artikel 16.4.8*bis* van het decreet van 5 april 1995 kunnen bestuurlijke maatregelen worden opgelegd binnen een termijn van vijf jaar nadat door een toezichthouder over de schending van een milieuvoorschrift een verslag van vaststelling of een proces-verbaal is opgesteld en afgesloten.

Gevraagd naar een verantwoording van deze termijn van vijf jaar, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“In het huidige decreet wordt geen termijn opgelegd om een bestuurlijke maatregel op te leggen, zodat men in theorie tot vele jaren nadien alsnog een bestuurlijke maatregel kan opleggen. Om dit te vermijden, werd een termijn bepaald waarbinnen een maatregel kan worden opgelegd. De termijn van 5 jaar is zeker te verantwoorden en kan als redelijk worden voorzien.

Algemeen kan gesteld worden dat er het kan voorvallen dat bij de opmaak van een proces-verbaal/verslag van vaststelling eerst een tijdsverloop is voordat men het instrument ‘bestuurlijke maatregelen’ gaat inzetten, maar dat men eerst herstel betracht door bv. het geven van aanmaningen. Daarnaast is het ook zo dat zelden gestart wordt met de zwaarste vorm van bestuurlijke maatregelen (nl. dwangbevel). Ook hier zit een

cascade in om de overtreder zelf eerst de kans te geven om te regulariseren. Vaak is de opbouw van de cascade: aanmaning (na PV of VVV), vervolgens bestuurlijke maatregel in de vorm van een regularisatiebevel > > bestuurlijke maatregel in de vorm van dwangbevel. Tussen het vaststellen van de overtreding en het opleggen van de laatste en strengste vorm van bestuurlijke maatregelen in de vorm van dwangbevel zit er een behoorlijk tijdsverloop. Een termijn van 5 jaar is daarom in de praktijk verantwoordbaar.

Ook in de concrete wetgeving zijn er praktijkvoorbeelden waarin de termijn van 5 jaar redelijk te verantwoorden is. Bijvoorbeeld in het milieubeheerrecht kan het voorvallen dat heraanplantingen soms mislukken door afsterven van het plantgoed, waardoor (soms na jaren) herbegonnen moet worden (oa. door het opleggen van een nieuwe bestuurlijke maatregel).

Vooral voor de handhaving van het Bodemdecreet is deze termijn vereist. Het Bodemdecreet dat een ganse procedure voorziet voor het saneringstraject van verontreinigde bodems is in die zin speciaal dat de bestraffing precies slaat op de niet uitvoering van bepaalde verplichtingen (het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek, het opstellen van een bodemsaneringsproject, het uitvoeren van saneren, ...). Deze verplichtingen vragen vaak tijd om die te kunnen uitvoeren. Het opleggen van bestuurlijke maatregelen, in eerste instantie dikwijls een regularisatiebevel, houdt dus in dat steeds al een bepaalde termijn verloopt. Het uitvoeren van een beschrijvend bodemonderzoek of het opstellen van een bodemsaneringsproject bijvoorbeeld kan al meerdere maanden duren. Het kan zijn dat een overtreder in eerste instantie wel gehoor geeft aan een regularisatiebevel en dan na een hele periode toch niet meer verder doet. Als de OVAM na het opleggen van een regularisatiebevel later dan een bestuurlijke maatregel conform artikel 16.4.16 DABM wil nemen, dan is een periode van 5 jaar helemaal niet overdreven. Terwijl de bestuurlijke maatregelen zoals die worden opgesomd in artikel 16.4.7, §2 DABM inderdaad een minder lange periode vragen, is dat zeker niet het geval voor het Bodemdecreet. Opdat de handhavingsprocedure enigszins werkbaar zou zijn voor het Bodemdecreet ook is een minimum(verjarings)termijn van 5 jaar nodig.”

11.2. Wanneer de persoon die daartoe bevoegd is, van oordeel is dat een bestuurlijke maatregel moet worden opgelegd, niettegenstaande sinds het tijdstip van het opstellen van een verslag van vaststelling of een proces-verbaal reeds geruime tijd is verlopen, zal hij steeds moeten nagaan of die maatregel nog binnen een redelijke termijn wordt genomen.

Gelet hierop verdient het aanbeveling het ontworpen artikel 16.4.8*bis* te herschrijven als volgt:

“Bestuurlijke maatregelen kunnen niet meer worden opgelegd na het verstrijken van een termijn van vijf jaar nadat door een toezichthouder over de schending van een milieuvoorschrift een verslag van vaststelling of een proces-verbaal is opgesteld.”

Artikel 20

12. In artikel 16.4.10 van het decreet van 5 april 1995 wordt de procedure geregeld tot het opleggen van bestuurlijke maatregelen. Artikel 20 van het ontwerp strekt er in hoofdzaak toe artikel 16.4.10, § 4*bis*, van dat decreet te wijzigen zodat voortaan ook deze maatregelen kunnen worden opgelegd aan de opdrachtgever.

Luidens het ontworpen artikel 16.4.5, tweede lid, van het decreet van 5 april 1995 (artikel 14, 2°, van het ontwerp) kunnen bestuurlijke maatregelen worden opgelegd ten aanzien van degene die een milieuvoorschrift heeft geschonden, alsook ten aanzien van diens opdrachtgever.

Gevraagd of er daardoor geen tegenspraak is tussen het ontworpen artikel 16.4.5, tweede lid, nu daaruit volgt dat moet zijn vastgesteld wie het milieuvoorschrift heeft geschonden, en artikel 16.4.10, § 4bis, aangezien in die bepaling naast de vermelding van de opdrachtgever, ook verder gewag wordt gemaakt van de “vermoedelijke overtreder” en “andere aanwezige betrokken personen”, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“(…) Het betreft een vergissing. Het artikel zal als volgt worden aangepast.

Art. 20. Artikel 16.4.10, §4bis, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

‘§ 4bis. De mondelinge oplegging wordt gedaan aan diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd of aan andere aanwezige betrokken personen. Ook bij de mondelinge oplegging worden diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd of de andere aanwezige betrokken personen zo volledig mogelijk geïnformeerd over de punten, vermeld in paragraaf 4, alsook over de vereiste van de tijdige schriftelijke bevestiging van de maatregel, vermeld in het tweede lid.

Als diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd afwezig is, kan een bestuurlijke maatregel tot stopzetting of uitvoering van werkzaamheden, handelingen of activiteiten ter plaatse op een zichtbare plaats worden aangebracht.

Op straffe van verval van de mondeling opgelegde maatregel of van de ter plaatse aangebrachte maatregel in geval van afwezigheid van diegene aan wie de bestuurlijke maatregel is opgelegd, moet de maatregel schriftelijk worden bevestigd binnen vijf werkdagen op de wijze die vermeld is voor de schriftelijke oplegging.’”

Met dit voorstel kan worden ingestemd.

Artikel 25

13. In het ontworpen artikel 16.4.17 van het decreet van 5 april 1995 wordt het beroep tegen de beslissing houdende bestuurlijke maatregelen geregeld.

Het eerste en het tweede lid van het ontworpen artikel 16.4.17, luiden als volgt:

“Tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom, kan degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd, beroep indienen bij de minister. De beroepsindieners kan ook beroep indienen tegen de bestuurlijke dwangsom alleen.

Op straffe van onontvankelijkheid wordt het beroep binnen een termijn van veertien dagen vanaf de kennisgeving van het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom ingediend. Het beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen niet.”

Gevraagd wat het lot is van de beslissing houdende de bestuurlijke dwangsom als bijvoorbeeld én tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen én tegen de beslissing houdende de bestuurlijke dwangsom een beroep wordt ingesteld, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“De bestuurlijke dwangsom is een accessorium van de bestuurlijke maatregel. De beroepsprocedures zijn volledig gelijklopend. Het beroep is een niet-schorsend beroep. In het huidige decreet staat dat het beroep het besluit houdende de bestuurlijke maatregel niet schorst; dit dient ook zo begrepen te worden voor de dwangsom (al dan niet opgenomen in een apart besluit) die gekoppeld wordt aan de bestuurlijke maatregel. Echter is de opmerking terecht dat in de decreettekst best wordt opgenomen dat het beroep (tegen de bestuurlijke maatregel en dwangsom of tegen de dwangsom alleen) tevens de bestuurlijke dwangsom niet schorst. De tekst wordt als volgt aangepast.

Art. 25. Artikel 16.4.17 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

‘Tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom, kan degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd, beroep indienen bij de minister. De beroepsindieners kan ook beroep indienen tegen de bestuurlijke dwangsom alleen.

Op straffe van onontvankelijkheid wordt het beroep binnen een termijn van veertien dagen vanaf de kennisgeving van het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom ingediend. Het beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom niet.

Binnen een termijn van negentig dagen na de ontvangst van het beroep wordt erover uitspraak gedaan. Mits hiervan kennis wordt gegeven aan de beroepsindieners en de persoon die de bestuurlijke maatregelen heeft opgelegd, kan de minister die termijn eenmalig verlengen met negentig dagen. Bij gebrek aan tijdige beslissing vervallen de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel gegrond verklaart, vervalt de bestuurlijke dwangsom automatisch.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met inbegrip van de bestuurlijke dwangsom deels gegrond verklaart, vermeldt de beslissing binnen welke termijn de bestuurlijke maatregel moet worden uitgevoerd.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met inbegrip van de bestuurlijke dwangsom ongegrond verklaart, blijft de termijn van de bestuurlijke maatregel onveranderd.

De opgelegde dwangsom is dan slechts opeisbaar op het ogenblik de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moet zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering regelt de verdere voorwaarden van het beroep.’

Indien een beroep tegen enkel de bestuurlijke dwangsom ongegrond wordt verklaard, blijft de dwangsom bestaan.

Indien een beroep tegen enkel de bestuurlijke dwangsom gegrond wordt verklaard, zijn er meerdere opties. Indien het volledig gegrond wordt verklaard, vervalt de bestuurlijke dwangsom. Indien het beroep gedeeltelijk gegrond wordt verklaard, kan beslist worden om de modaliteiten aan te passen (hoogte, tijdseenheid, ...).

Deze uitspraken over de dwangsom hebben geen invloed op de bestuurlijke maatregel waar de dwangsom werd aan gekoppeld, aangezien daar (in de voorgestelde hypothese) geen beroep werd tegen ingesteld.”

De ontworpen bepaling kan in beginsel worden herwerkt in de zin zoals voorgesteld door de gemachtigde, onverminderd de opmerkingen 4.3 en 14.

14. Luidens het ontworpen artikel 16.4.17, derde lid, derde zin, van het decreet van 5 april 1995 vervallen de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom als de minister niet tijdig een beslissing neemt.

Aldus wordt een beroep gedaan op het procedé van de stilzwijgende beslissing.

Al kan dat procedé niet geheel worden afgekeurd wanneer de stilzwijgende beslissing in het voordeel van de betrokkene is, moet toch worden opgemerkt dat aan een stilzwijgende besluitvorming een aantal nadelen zijn verbonden. Zo is een dergelijk procedé in de eerste plaats niet bevorderlijk voor de rechtszekerheid, al was het maar omdat een schriftelijke beslissing ontbreekt, wat tot bewijsproblemen aanleiding kan geven, en de stilzwijgende beslissing in beginsel niet op dezelfde wijze zal worden meegedeeld of bekendgemaakt als uitdrukkelijk genomen beslissingen, met alle gevolgen van dien voor de kenbaarheid en de aanvechtbaarheid van dergelijke stilzwijgende beslissingen. Meer bepaald houdt het procedé van de stilzwijgende beslissing hierdoor ook grotere risico's in voor een schending van de belangen van derden die op een impliciete, doch daarom niet minder verstrekkende wijze, in het gedrang kunnen komen. In de tweede plaats kan het procedé van de stilzwijgende beslissing in strijd komen met het algemeen belang, in zoverre een dergelijk procedé tot gevolg kan hebben dat impliciet beslissingen worden genomen zonder dat daarmee een zorgvuldige voorbereiding en afweging van alle betrokken belangen gepaard gaat. Ten slotte zijn die beslissingen uiteraard niet formeel gemotiveerd, wat de wettigheidscontrole erop kan bemoeilijken.

Het ontworpen artikel 16.4.17, derde lid, derde zin, wordt dan ook op dit punt best herzien.

15. Het ontworpen artikel 16.4.17, zevende lid, van het decreet van 5 april 1995 luidt als volgt:

“De opgelegde dwangsom is dan slechts opeisbaar op het ogenblik de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moet zijn uitgevoerd.”

Gevraagd aan de gemachtigde wat de precieze draagwijdte is van die bepaling, heeft deze geantwoord dat die bepaling geldt voor de volgende hypotheses:

- het beroep ingesteld tegen de bestuurlijke maatregel en de bestuurlijke dwangsom wordt ongegrond verklaard;
- het beroep ingesteld tegen de bestuurlijke maatregel en de bestuurlijke dwangsom wordt deels gegrond verklaard en de uitvoeringstermijn van de bestuurlijke maatregel wordt aangepast.

Artikel 28

16. In het ontworpen artikel 16.4.18bis van het decreet van 5 april 1995 wordt bepaald wanneer een bestuurlijke dwangsom kan worden opgelegd en wie deze kan opleggen, en worden regels bepaald betreffende de opeisbaarheid ervan.

Gevraagd hoe het ontworpen laatste lid van artikel 16.4.18bis¹⁰ en het ontworpen artikel 16.4.17, zevende lid,¹¹ zich tot elkaar verhouden, heeft de gemachtigde geantwoord:

“Het ontworpen laatste lid van artikel 16.4.18bis is van toepassing wanneer de toezichthouder een dwangsom oplegt bij afwezigheid van een beroepsprocedure.

Artikel 16.4.17, voorlaatste lid is van toepassing op het moment dat de minister uitspraak doet over het beroep tegen de bestuurlijke maatregel/dwangsom en (eventueel) de uitvoeringstermijn van de bestuurlijke maatregel verandert.

Beide bepalingen zijn bedoeld om de start dag van het opeisbaar worden van de dwangsom aan te geven. De redactie van beide bepalingen geeft momenteel de indruk dat het startmoment verschillend is.

Er zal bijgevolg een aanpassing gebeuren van het laatste lid van artikel 16.4.18bis (...) dat luidt als volgt:

“Art. 28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in onderafdeling VII, ingevoegd bij artikel 27, een artikel 16.4.18bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

‘Art. 16.4.18bis. Samen met de bestuurlijke maatregelen kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd.

De personen die volgens dit decreet bevoegd zijn om bestuurlijke maatregelen op te leggen, zijn ook bevoegd om een bestuurlijke dwangsom op te leggen.

De dwangsom is van rechtswege opeisbaar op de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moest zijn uitgevoerd.’”

Met dit tekstvoorstel kan worden ingestemd.

Artikel 29

17. Luidens het ontworpen artikel 16.4.18ter, vierde lid, van het decreet van 5 april 1995 bepaalt de Vlaamse Regering nadere regels met betrekking tot de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de “modaliteiten” ervan.

Door gewag te maken van “nadere regels” is de ontworpen bepaling dubbelzinnig en misleidend. Er wordt alzo de indruk gewekt dat de Vlaamse Regering slechts bijkomende aspecten van de gevallen waarin een dwangsom kan worden opgelegd, vermag te regelen, terwijl

¹⁰ Het ontworpen artikel 16.4.18bis, derde lid, luidt: “De dwangsom is van rechtswege opeisbaar als de tijd is verstreken waarin de bestuurlijke maatregel moest worden uitgevoerd.”

¹¹ Het ontworpen artikel 16.4.17, zevende lid, luidt: “De opgelegde dwangsom is dan slechts opeisbaar op het ogenblik de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moet zijn uitgevoerd.”

die ontworpen bepaling lijkt in te houden dat de Vlaamse Regering gemachtigd wordt om de gevallen te bepalen waarin een dwangsom (lees: bestuurlijke dwangsom) kan worden opgelegd.

Het ontworpen artikel 16.4.18^{ter}, vierde lid, dient dan ook te worden herschreven teneinde duidelijk de bedoeling van de stellers van het ontwerp weer te geven.

Artikel 31

18. Luidens het ontworpen artikel 16.4.25, eerste lid, tweede zin, van het decreet van 5 april 1995 wordt als overtreder beschouwd degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diens opdrachtgever. Als gevolg hiervan kan een bestuurlijke geldboete als sanctie worden opgelegd, niet langer enkel aan een overtreder, maar ook aan diens opdrachtgever.

Aan de gemachtigde is in dat verband gevraagd waarom ook hier de opdrachtgever wordt geviséerd en of hij ook als overtreder wordt beschouwd bij een milieu-misdrijf wanneer hij dit volgens het strafrechtelijke beteugelingsspoor niet is, maar wel een alternatieve bestuurlijke geldboete opgelegd kan krijgen. Op die vraag heeft de gemachtigde het volgende geantwoord:

“Wanneer het strafrechtelijke spoor bewandeld wordt en het milieumisdrijf kent verschillende betrokkenen dan gelden de regels van mededaderschap of medeplichtigheid uit het Strafwetboek. Bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete kan men op deze regels geen beroep doen.

Binnen de regels van de strafbare deelneming (en dus in het strafrechtelijke beteugelingsspoor) zal de opdrachtgever bestraft kunnen worden. Bij het opleggen van een exclusieve of alternatieve geldboete kan, in een strikte interpretatie, momenteel in principe enkel de normschender worden bestraft. Door de uitbreiding van de categorie van personen aan wie de bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd naar de opdrachtgever wordt eigenlijk een verduidelijking ingevoerd, die minder ver gaat dan wat in het strafrecht mogelijk is (‘mededaders/medeplichtinge’ betreft ruimere categorie dan ‘opdrachtgever’). Ook in het Aslastendecreet is deze uitbreiding van het begrip overtreder opgenomen:

‘overtreder: natuurlijke persoon of rechtspersoon die een inbreuk op artikel 56 begaat of in voorkomend geval als opdrachtgever of verlader optreedt’.”

Het verdient aanbeveling deze verklaring op te nemen in de memorie van toelichting.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Annemie GOOSSENS

Jo BAERT

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 16.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in punt 1 wordt punt a) opgeheven;
- 2° in punt 1, e), worden de woorden “kan niet strafrechtelijke worden bestraft” vervangen door de woorden “betreft geen gedraging waarop een straf is gesteld”;
- 3° in punt 2 worden de woorden “die strafrechtelijk kan worden bestraft” vervangen door de woorden “waarop een straf is gesteld”;
- 4° punt 3 wordt vervangen door wat volgt:

“3° kennisgeving: een schriftelijke mededeling die gedaan kan worden ofwel door middel van een aangetekende brief met ontvangstbewijs ofwel door middel van afgifte tegen ontvangstbewijs;”.

Art. 3. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.1.3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.1.3. §1. Bij de berekening van termijnen is de dies a quo, de dag waarop het feit plaatsvindt dat het uitgangspunt is voor de berekening van de termijn, niet inbegrepen in de termijn, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling. De dies ad quem, de vervalddag van de termijn, is altijd inbegrepen in de termijn, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling.

Als de vervalddag een zaterdag, zondag of feestdag is, verschuift de vervalddag naar de eerstvolgende werkdag.

De termijnen worden berekend in kalenderdagen, behalve in het geval van een uitdrukkelijk afwijkende bepaling.

§2. Als een schriftelijke mededeling het startpunt is voor een termijn en gedaan is door middel van een aangetekende brief met ontvangstbewijs, begint de termijn te lopen de derde werkdag na de dag waarop de verzending heeft plaatsgevonden.

Als een schriftelijke mededeling het startpunt is voor een termijn en gedaan is door afgifte tegen ontvangstbewijs, begint de termijn te lopen de dag na de dag van de afgifte.

§3. Als een schriftelijke mededeling de handeling is die gedaan moet worden binnen een bepaalde termijn, geldt de termijn voor de verzending of afgifte, behoudens andersluidende bepaling.

§4. Als voor de schriftelijke mededeling geen bijzondere vormvereisten zijn gesteld, dan is verzending met een niet-aangetekende brief toegelaten. In dat geval berust bij eventuele betwisting over de datum van de verzending de bewijslast bij de verzender.”.

Art. 4. Artikel 16.2.4 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.2.4. De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving coördineert de opmaak van een vijfjaarlijks milieuhandhavingsprogramma dat de handhavingsprioriteiten van de handhavingsinstanties, vermeld in dit decreet, bundelt. De handhavingsinstanties stellen daarvoor zelf een individueel vijfjaarlijks handhavingsprogramma op dat op eenvoudig verzoek wordt bezorgd aan de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving.

In het milieuhandhavingsprogramma worden ook de strategische en operationele doelstellingen van de Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving vermeld die jaarlijks worden geëvalueerd in het milieuhandhavingsrapport.

De Vlaamse Hoge Raad voor de Milieuhandhaving legt het milieuhandhavingsprogramma ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels vaststellen voor de inhoud, de opstelling, de verspreiding en de actualisering van het milieuhandhavingsprogramma. De Vlaamse Regering kan eveneens nadere regels vaststellen voor de afstemming van het milieuhandhavingsprogramma met andere beleidsdocumenten.”.

Art. 5. In titel XVI, hoofdstuk III, afdeling I, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een onderafdeling IIbis ingevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling IIbis. Provinciale toezichthouders”.

Art. 6. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in onderafdeling IIbis, ingevoegd bij artikel 5, een artikel 16.3.7bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.3.7bis. De provinciale toezichthouders kunnen toezicht uitoefenen in de eigen provincie, of in een andere provincie, als ze daarvoor toestemming hebben gekregen van de deputatie van die andere provincie.”.

Art. 7. Aan artikel 16.3.14 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 30 april 2009, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Toezichthouders mogen gedurende de tijd die noodzakelijk is voor het onderzoek, het vervoer, het gebruik en de verwerking van zaken verbieden zonder dat hen hiervoor kosten worden aangerekend.”.

Art. 8. Aan artikel 16.3.18 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Gemeentelijke toezichthouders mogen zich laten ondersteunen door gewestelijke toezichthouders. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.”.

Art. 9. Artikel 16.3.24 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.3.24. De toezichthouders stellen de milieumisdrijven vast in een proces-verbaal, dat ze onmiddellijk bezorgen aan de procureur des Konings bij de rechtbank binnen het rechtsgebied waar het milieumisdrijf is gepleegd.

De toezichthouders kunnen een kopie van het proces-verbaal bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden, die belast zijn met de handhaving van de regelgeving, vermeld in artikel 16.1.1, eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de nadere voorwaarden bepalen van het proces-verbaal, alsook welke andere overheden geïnformeerd kunnen worden over de vastgestelde milieumisdrijven en de wijze waarop dat moet gebeuren.

De Vlaamse Regering kan bepalen in welke gevallen de toezichthouders een kopie van het proces-verbaal moeten bezorgen.”.

Art. 10. In artikel 16.3.25, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt de zinsnede “, die een aanvang neemt op de dag na de vaststelling van het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal”.

Art. 11. Aan artikel 16.4.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Samen met bestuurlijke maatregelen kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval dat de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd.”.

Art. 12. In artikel 16.4.5 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt tussen het eerste en het tweede lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Bestuurlijke maatregelen kunnen worden opgelegd ten aanzien van degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diegene die opdracht heeft gegeven om handelingen te stellen die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf uitmaken.”.

Art. 13. Aan artikel 16.4.6 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Wanneer de burgemeester, de provinciegouverneur of de gemeentelijke toezichthouders geen of geen afdoende bestuurlijke maatregelen opleggen, kunnen de bevoegde gewestelijke toezichthouders bestuurlijke maatregelen opleggen.”.

Art. 14. In artikel 16.4.7, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “aan de vermoedelijke overtreder” opgeheven;

2° in punt 2° worden de woorden “aan de vermoedelijke overtreder” opgeheven;

3° in punt 3° worden de woorden “de vermoedelijke overtreder” vervangen door de woorden “degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”.

Art. 15. In artikel 16.4.7, §2, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 12 december 2008 en het decreet van 23 december 2010, worden in lid 1, punt 5°, eerste en tweede zin, de woorden “de overtreder” telkens vervangen door de woorden “degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”.

Art. 16. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.4.8bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.8bis. Bestuurlijke maatregelen kunnen niet meer worden opgelegd na het verstrijken van een termijn van vijf jaar nadat een toezichthouder voor de milieu-inbreuk of voor het milieumisdrijf een verslag van vaststelling of een proces-verbaal heeft opgesteld.”.

Art. 17. In artikel 16.4.10, §4, 1°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt het woord “voorschriften” vervangen door het woord “milieuvorschriften”.

Art. 18. Artikel 16.4.10, §4bis, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 12 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“§4bis. De mondelinge oplegging wordt gedaan aan diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd of aan andere aanwezige betrokken personen. Ook bij de mondelinge oplegging worden diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd of de andere aanwezige betrokken personen zo volledig mogelijk geïnformeerd over de punten, vermeld in paragraaf 4, alsook over de vereiste van de tijdige schriftelijke bevestiging van de maatregel, vermeld in het tweede lid.

Als diegene aan wie de bestuurlijke maatregel wordt opgelegd afwezig is, kan een bestuurlijke maatregel tot stopzetting of uitvoering van werkzaamheden, handelingen of activiteiten ter plaatse op een zichtbare plaats worden aangebracht.

Op straffe van verval van de mondeling opgelegde maatregel of van de ter plaatse aangebrachte maatregel in geval van afwezigheid van diegene aan wie de bestuurlijke maatregel is opgelegd, moet de maatregel schriftelijk worden bevestigd binnen vijf werkdagen op de wijze die vermeld is voor de schriftelijke oplegging.”.

Art. 19. In artikel 16.4.11 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de woorden “vermoedelijke overtreders” vervangen door het woord “degene”.

Art. 20. In artikel 16.4.14 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° paragraaf 1 wordt vervangen door wat volgt:

“§1. Degene aan wie bestuurlijke maatregelen als vermeld in artikel 16.4.7, §1, 1° of 2°, zijn opgelegd, kan een gemotiveerd verzoek tot opheffing van die bestuurlijke maatregelen richten aan degene die de bestuurlijke maatregelen heeft genomen.”;

2° in paragraaf 2 worden de woorden “na de kennisgeving van het gemotiveerde verzoek” vervangen door de woorden “na de verzending of afgifte van het gemotiveerde verzoek”.

Art. 21. In artikel 16.4.15 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “de vermoedelijke overtreder” worden vervangen door de woorden “degene aan wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd”;

2° de woorden “ter kennis gebracht” worden vervangen door de woorden “meegedeeld door middel van een aangetekende brief”;

3° de zin “Die termijn gaat in op de dag waarop het besluit werd genomen.” wordt opgeheven.

Art. 22. In titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, van 23 december 2010 en van 25 mei 2012, wordt het opschrift van onderafdeling V vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling V. Beroep tegen bestuurlijke maatregelen of tegen de bestuurlijke dwangsom”.

Art. 23. Artikel 16.4.17 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.4.17. Tegen het besluit houdende bestuurlijke maatregelen, met inbegrip van de desgevallend opgelegde bestuurlijke dwangsom, kan degene ten aanzien van wie de bestuurlijke maatregelen werden opgelegd, beroep indienen bij de minister. De beroepsindienaar kan ook beroep indienen tegen de bestuurlijke dwangsom alleen.

Op straffe van onontvankelijkheid wordt het beroep binnen een termijn van veertien dagen vanaf de kennisgeving van het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom ingediend. Het beroep schorst het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen niet.

Binnen een termijn van negentig dagen na de ontvangst van het beroep wordt erover uitspraak gedaan. Mits hiervan kennis wordt gegeven aan de beroepsindienaar en de persoon die de bestuurlijke maatregelen heeft opgelegd, kan de minister die termijn eenmalig verlengen met negentig dagen.

Bij gebrek aan tijdige beslissing vervallen de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom. Diegene aan wie de bestuurlijke maatregel of de bestuurlijke dwangsom werd opgelegd en de persoon die de bestuurlijke maatregelen of de bestuurlijke dwangsom heeft opgelegd, wordt van het verval schriftelijk op de hoogte gebracht.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel gegrond verklaart, vervalt de bestuurlijke dwangsom automatisch.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met inbegrip van de bestuurlijke dwangsom deels gegrond verklaart, vermeldt de beslissing binnen welke termijn de bestuurlijke maatregel moet worden uitgevoerd.

Wanneer de minister het beroep tegen de bestuurlijke maatregel met inbegrip van de bestuurlijke dwangsom ongegrond verklaart, blijft de termijn van de bestuurlijke maatregel onveranderd.

De opgelegde dwangsom is dan slechts opeisbaar de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moet zijn uitgevoerd.

De Vlaamse Regering regelt de verdere voorwaarden van het beroep.”.

Art. 24. In artikel 16.4.18 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het verzoek vermeldt de verzoeken die eventueel al eerder bij een persoon als vermeld in artikel 16.4.6, zijn ingediend.”;

2° paragraaf 3 wordt vervangen door wat volgt:

“§3. De personen die om bestuurlijke maatregelen verzoeken, worden zo spoedig mogelijk en in elk geval binnen een termijn van vijfenveertig dagen na de ontvangst van het verzoek door de personen, vermeld in artikel 16.4.6, op de hoogte gebracht van de beslissing over het al dan niet nemen van bestuurlijke maatregelen en de redenen daarvoor.”.

Art. 25. Aan titel XVI, hoofdstuk IV, afdeling II, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009, van 23 december 2010 en van 25 mei 2012, wordt een onderafdeling VII toegevoegd, die luidt als volgt:

“Onderafdeling VII. Bestuurlijke dwangsom”.

Art. 26. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in onderafdeling VII, ingevoegd bij artikel 27, een artikel 16.4.18bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18bis. Samen met de bestuurlijke maatregelen kan een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd voor het geval de bestuurlijke maatregelen niet of niet tijdig worden uitgevoerd.

De personen die volgens dit decreet bevoegd zijn om bestuurlijke maatregelen op te leggen, zijn ook bevoegd om een bestuurlijke dwangsom op te leggen.

De dwangsom is van rechtswege opeisbaar op de dag volgend na de dag dat de bestuurlijke maatregel moest zijn uitgevoerd.”.

Art. 27. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in dezelfde onderafdeling VII een artikel 16.4.18ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18ter. De bestuurlijke dwangsom wordt schriftelijk opgelegd. Het besluit houdende de bestuurlijke dwangsom vermeldt de motieven die aan de bestuurlijke dwangsom ten grondslag liggen, alsook de hoogte en de modaliteiten ervan.

De bestuurlijke dwangsom kan opgelegd worden per tijdseenheid alsook per opgelegde maatregel.

Als de bestuurlijke dwangsom wordt opgelegd per tijdseenheid of per opgelegde maatregel, kan een maximumplafond van het te betalen bedrag vermeld worden.

De Vlaamse Regering bepaalt de gevallen waarin de dwangsom kan worden opgelegd en de modaliteiten ervan.

De Vlaamse Regering bezorgt binnen drie jaar na de inwerkingtreding van deze bepaling inzake de bestuurlijke dwangsom aan het Vlaams Parlement een verslag over de wijze waarop de bestuurlijke dwangsom is toegepast en doet eventueel voorstellen tot aanpassing van deze bepaling.”.

Art. 28. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt in dezelfde onderafdeling VII een artikel 16.4.18quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.4.18quater. De opheffing van de bestuurlijke maatregelen, vermeld in de artikelen 16.4.11 tot en met 16.4.15, brengt automatisch de opheffing van de bestuurlijke dwangsom met zich mee.”.

Art. 29. In artikel 16.4.25 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt aan het eerste lid de volgende zin toegevoegd:

“Als overtreder wordt beschouwd degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, alsook diegene die opdracht heeft gegeven om handelingen te stellen die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf uitmaken.”.

Art. 30. In artikel 16.4.26 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt het woord “nettovermogensvoordeel” vervangen door het woord “brutovermogensvoordeel”.

Art. 31. In artikel 16.4.30 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “na de vaststelling van het milieumisdrijf” worden vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat over het milieumisdrijf werd opgesteld”;

2° de woorden “na de vaststelling van de milieu-inbreuk” worden vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het verslag van vaststelling dat over de milieu-inbreuk werd opgemaakt”.

Art. 32. In artikel 16.4.32, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt de zinsnede”, en na hiertoe eerst voorafgaandelijk te zijn herinnerd door de verbalisant,” opgeheven.

Art. 33. In artikel 16.4.36, §4, tweede lid, ingevoegd bij het decreet van 20 april 2012, wordt het woord “kennisgeving” vervangen door de woorden “aangetekende brief”.

Art. 34. In artikel 16.4.37, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zin “De gewestelijke entiteit geeft aan de vermoedelijke overtreder kennis van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.” wordt vervangen door de zin “De gewestelijke entiteit brengt de vermoedelijke overtreder door middel van een kennisgeving op de hoogte van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.”;

2° de zin “Deze termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.” wordt opgeheven.

Art. 35. In artikel 16.4.43, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de zin “Van haar beslissing geeft de gewestelijke entiteit binnen een termijn van tien dagen kennis aan de vermoedelijke overtreder.” wordt vervangen door de zin “De gewestelijke entiteit brengt de vermoedelijke overtreder door middel van een kennisgeving op de hoogte van haar beslissing binnen een termijn van tien dagen.”;

2° de zin “Die termijn gaat in op de dag waarop de gewestelijke entiteit haar beslissing heeft genomen.” wordt opgeheven.

Art. 36. Aan artikel 16.5.1, §1, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“De bestuurlijke dwangsommen worden ook geïnd en ingevorderd door het Vlaams Ministerie van Leefmilieu, Natuur en Energie ten voordele van het MINA-fonds.”.

Art. 37. In artikel 16.5.2 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 2, tweede lid, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Als het dwangbevel betrekking heeft op kosten, vermeld in artikel 16.5.1, §1, tweede lid, die door de toezichthouders van de OVAM zijn gemaakt, gebeurt in afwijking hiervan het verzet door de OVAM te laten dagvaarden.”;

2° in paragraaf 2 wordt het derde lid vervangen door wat volgt:

“Het verzet schorst de tenuitvoerlegging. Het Vlaamse Gewest of de OVAM kan de rechter verzoeken om de schorsing van de tenuitvoerlegging op te heffen.”;

3° aan paragraaf 2 worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Op het dwangbevel zijn de bepalingen van toepassing van deel V van het Gerechtelijk Wetboek houdende bewarend beslag en middelen tot tenuitvoerlegging.

Een beroep tegen een dwangbevel kan alleen worden ingesteld met betrekking tot geschillen die in verband met de tenuitvoerlegging van het dwangbevel rijzen. Die geschillen worden voor de beslagrechter gebracht.”;

4° in paragraaf 3 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Op grond van het uitvoerbaar verklaard dwangbevel en tot zekerheid van voldoening van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1, hebben het Vlaamse Gewest en de OVAM een algemeen voorrecht op alle roerende goederen van de schuldenaar en kunnen ze een wettelijke hypotheek nemen als daarvoor vatbare en in het Vlaamse Gewest gelegen of geregistreerde goederen van de schuldenaar.”.

Art. 38. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 25 mei 2012, wordt een artikel 16.5.2bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16.5.2bis. In afwijking van artikel 16.5.2 kan de ambtenaar, vermeld in artikel 16.5.2, §1, beslissen af te zien van de invordering van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1 §1, tweede lid, als de invorderingskosten groter zijn dan het terug te vorderen bedrag of als niet kan worden vastgesteld wie de overtreder is.”.

Art. 39. Artikel 16.5.3 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.5.3. De bevoegdheid om over te gaan tot invordering van de bedragen en kosten, vermeld in artikel 16.5.1, §1, eerste en derde lid, verjaart na verloop van driehonderdvijfenzestig dagen. Die termijn gaat in op de dag die volgt op de dag waarop deze bedragen en kosten moesten worden betaald.

De bevoegdheid om over te gaan tot invordering van de kosten van de maatregelen, vermeld in artikel 16.5.1, §1, tweede lid, verjaart door verloop van vijf jaar vanaf de dag dat de maatregelen geheel zijn voltooid.

De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden, vermeld in artikel 2244 tot en met 2280 van het Burgerlijk Wetboek.”.

Art. 40. In artikel 16.5.7 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt het tweede lid vervangen door wat volgt:

“Ze zijn bevoegd om hun opdrachten te vervullen op het grondgebied van het gehele Vlaamse Gewest.”.

Art. 41. Artikel 16.5.9 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 23 december 2010, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.5.9. De gewestelijke milieuopsporingsambtenaren kunnen een kopie van het proces-verbaal bezorgen aan de relevante gewestelijke overheden, die belast zijn met de handhaving van de milieuwetgeving, vermeld in artikel 16.1.1.”.

Art. 42. In artikel 16.5.10, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt de zinsnede “, die een aanvang neemt op de dag na de vaststelling van het milieumisdrijf” vervangen door de woorden “na de datum van afsluiting van het proces-verbaal”.

Art. 43. In artikel 16.6.1, §1, tweede lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007 en gewijzigd bij de decreten van 30 april 2009 en 23 december 2010, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° de overtredingen van de verplichtingen om te voldoen aan de heffing en aan de administratieve geldboete, vermeld in artikel 50 en 58 van het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen;”.

Art. 44. In artikel 16.6.3quinquies, eerste lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009, wordt de zinsnede : “Wie opzettelijk of,” vervangen door de woorden: “Wie opzettelijk,”.

Art. 45. Artikel 16.6.3septies van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 30 april 2009 en gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt opgeheven.

Art. 46. Artikel 16.6.9 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 16.6.9. De gemachtigde ambtenaar kan, op kosten van de persoon die veroordeeld werd tot het uitvoeren van de herstelmaatregel, het vonnis of het arrest zelf uitvoeren als deze persoon de herstelmaatregel niet binnen de door de rechter bepaalde termijn is nagekomen.”.

Art. 47. In artikel 16.7.8 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 21 december 2007, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid wordt de zin “De mededeling gebeurt door middel van een kennisgeving.” opgeheven;

2° in het tweede lid wordt het woord “kennisgeving” vervangen door het woord “mededeling”.

Brussel, 12 juli 2013.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur,

Joke SCHAUVLIEGE